

DESIGNGUIDE: SØNDERBORG NORDHAVN

JUUL | FROST arkitekter – September 2010

Sønderborgs gamle erhvervshavn skal i løbet af de næste 10-15 år transformeres til en ny, attraktiv og livlig bydel. Nærværende materiale er en Designguide for udviklingen af den nye bydel Sønderborg Nordhavn. Guiden beskriver de rammer, som udviklingen skal følge, så Sønderborg får en ny, helhedsorienteret bydel af høj værdi og kvalitet.

Designguiden er en direkte forlængelse af de visioner og intentioner, der er beskrevet i Masterplanen Sønderborg Havn udarbejdet af Gehry Partners LLP i 2008.

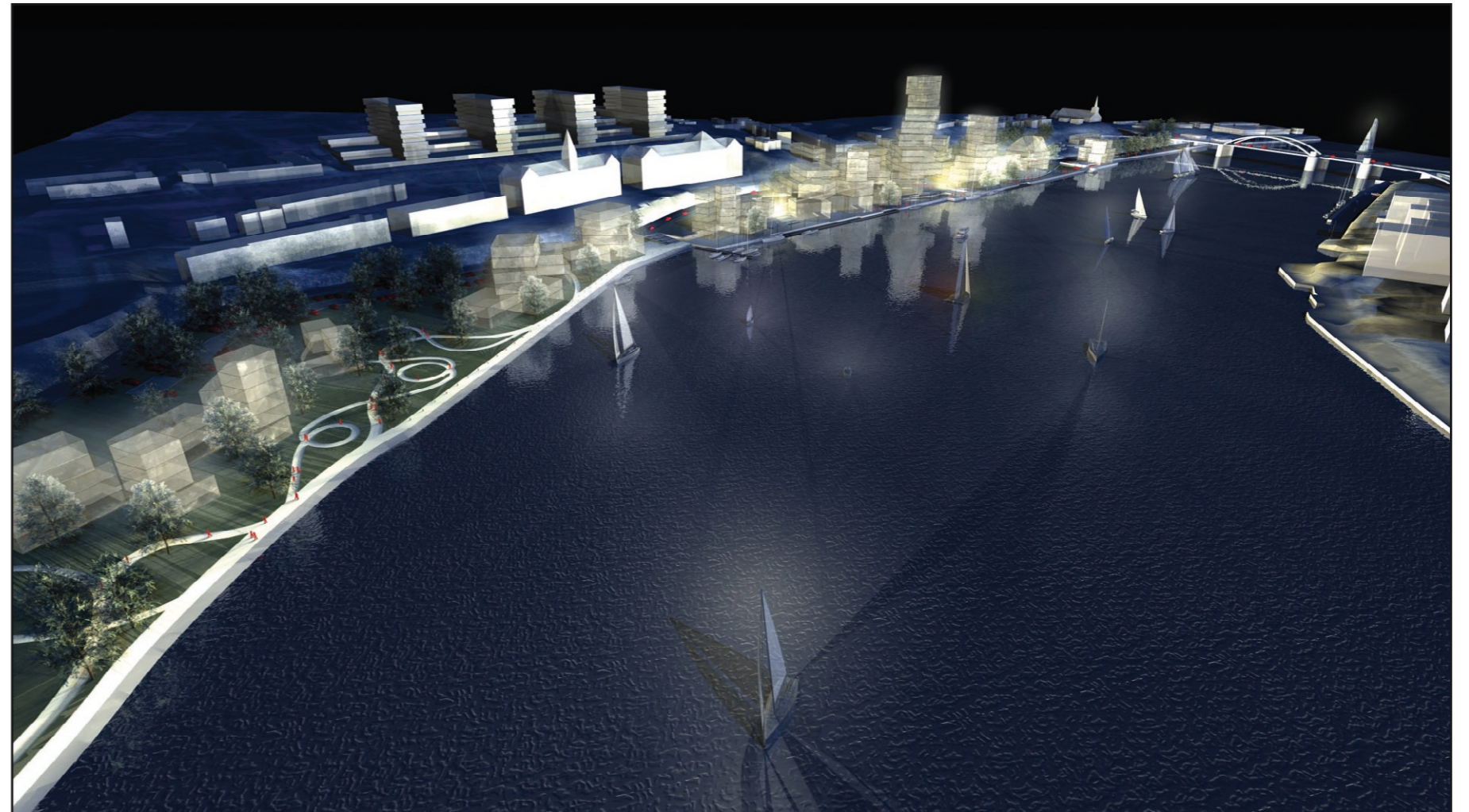
Designguiden er udarbejdet i foråret 2010, i et tæt samarbejde med JUUL | FROST Arkitekter og Sønderborg Kommune.

Med venlig hilsen

Sønderborg Havneselskab A/S

INDHOLD

Forord	2
Projektområdet	4
Udgangspunkt	4
Hvad er en designguide	4
Målgruppe og gyldighed	4
Opbygning af Designguiden	4
Stedet	6
Masterplanen	8
Helhedsstrategi	10
Fortætning af havnerummet	12
Infrastruktur	15
Overordnet karakter og udtryk	16
Promenadens karakter	18
Nørre Havnegades karakter	19
Delstrategier	
– Strategi for beplantning	20
– Strategi for belægning	21
– Strategi for belysning og inventar	22
– Strategi for parkering	23
– Strategi for arkitektonisk udtryk	24
Bygningstypologi	25
Delområde 01: Byparken	26
Delområde 02: Aktivitetsdækket	32
Delområde 03: Torvet	36
Delområde 04: Marinapark	40
Midlertidighed	44

Aftenbillede af Nordhavnen set fra nord

PROJEKTOMRÅDET

Sønderborg Nordhavn dækker et område på godt 50.000m², som strækker sig over en ca. 800m lang havne- og kyststrækning på den side af sundet, der ligger på Als. Den har en bredde på mellem 35 og 150m. På den ene side er området afgrænset af Nørre Havnegade og på den anden side af Alssund, som på det sted har en bredde på ca. 200m. Opdelingen af den indre by overvindes alene via Chr. X Bro. Imidlertid er sigtelinier og panoramaudsigter med til at binde byen sammen på tværs. Bagved ligger den gamle bymidte og længere nede ad kysten ligger Sønderborg Slot på en halvø. Det nye Alsion er beliggende overfor på byens Jyllandsside.

Området skal i fremtiden rumme beboelse, kontorer, hotel, kulturfaciliteter, parkering samt byrum og parker til byliv og rekreation.

UDGANGSPUNKT

Udviklingen af Masterplanen for Sønderborg Havn blev afsluttet i oktober 2008. I den mellemliggende periode er der igangsat en projektudvikling der, allerede inden Designguide processens opstart, har medvirket til en række ændringer i planen. Disse ændringer er inddraget som forudsætninger for Designguiden.

HVAD ER EN DESIGNGUIDE

En Designguide er et konkret og praktisk værktøj til brug for udviklingen og udformningen af bydelen Sønderborg Nordhavn. Designguiden anviser og udstikker de retningslinier, der skal styre de valg, der løbende træffes i udviklingsperioden og som skal understøtte områdets fremtidige karakter og identitet. Designguiden angiver områdets hovedstruktur i form af en robust ramme, i hvilken der samtidig er indarbejdet en tilpasningsmulighed, således at kommende aktører også kan påvirke udviklingen.

Designguiden fastlægger et kvalitetsniveau, der skal understøtte givne funktionsprogrammer og det samlede arkitektoniske udtryk. Den udstikker ligeledes rammerne for bygningernes afgrænsning, rummenes flader og deres tilhørsforhold til konkrete programmer. Derudover behandler guiden emner som rumligheder, bevægelsesforløb samt belægnings-, beplantnings- og belysningsstrategier og materialer i øvrigt.

Det er væsentligt for Designguidens helhedsforståelse, at den ikke står alene som et direktiv, men at den samtidig også indeholder en sum af de motiverende faktorer, der ligger til grund for anvisningerne og designløsningerne. Det tilsikrer den robuste ramme indenfor hvilken, området kan udvikles loyalt i en fælles forståelsesramme. Opstår der forhold eller tilpasninger i udviklingsfasen, som falder udenfor rammerne eller som kræver en tilpasning, skal ændringerne kvalificeres på samme måde, som de øvrige retningslinier for områdets karakter og udtryk.

En Masterplans vilkår er som en ligning med flere ubekendte. Denne opfølgende Designguide rummer derfor ikke færdige formløsninger, men fokuserer på, hvad der skal til, for at essensen af Masterplanen træder tydeligt frem.

MÅLGRUPPE OG GYLDIGHED

Designguiden henvender sig til de mange aktører, der arbejder sammen om bevaring og udvikling af Sønderborgs kvaliteter og specifikt om de konkrete muligheder, der ligger i området Sønderborg Nordhavn.

Designguiden gælder for udviklingen af området - også i forbindelse med konkurrencer - samt for den efterfølgende drift og anlæg af alle offentligt tilgængelige byrum. Afvigelser fra Designguiden skal godkendes af Sønderborg Havneseelskab.

OPBYGNING AF DESIGNGUIDEN

I og med at Designguiden skal være gyldig over en længere udviklingsperiode er den udarbejdet som et dynamisk værktøj, der udvikler sig og hele tiden kan opdateres i forhold til de konkrete tiltag og behov.

Selve Designguiden falder i 3 dele:

- Baggrund
- Fælles retningslinier og designløsninger for helheden
- Fælles retningslinier og designløsninger for delområder

Guidens retningslinier beskrives dels i form af strategier, der følges op af diagrammer, dels af designløsninger og produkter, der følges op ad planudsnit og snit samt produktlister. Der er strategier og designløsninger, som gælder generelt for hele bydelen, ligesom der er specifikke strategier og designløsninger, gældende for et enkelt delområde. En væsentlig del af illustrationsformen er 3D, der bidrager til et helhedsbillede og til at dokumentere de forventede rumligheder.

Lodfoto af Sønderborg og Masterplanområdet

Panorama fra Nord

STEDET

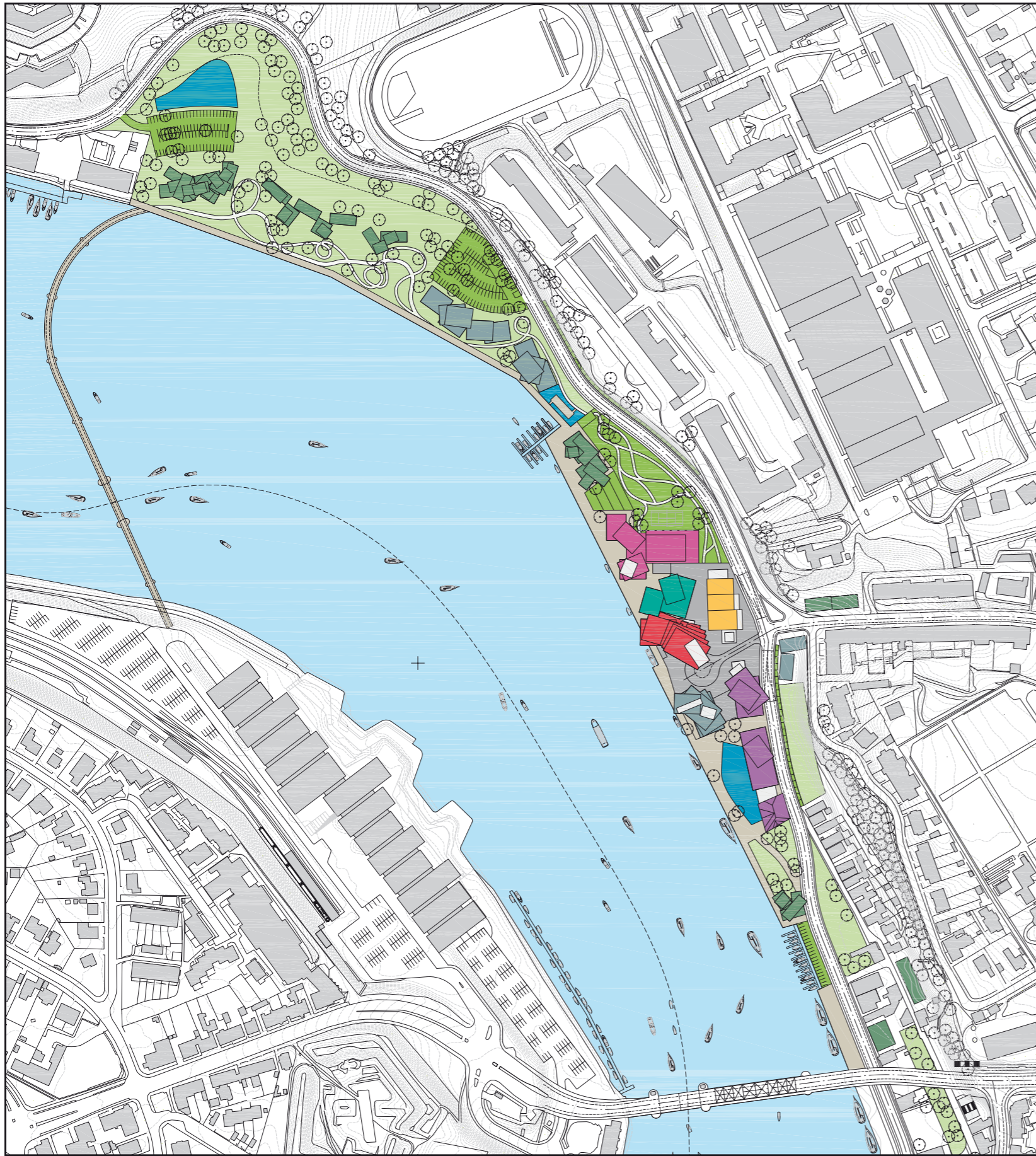
Det er ikke tilfældigt at bynære havneområder er genstand for stor interesse som mulighedsfelt for byudvikling. I mange byer er erhvervshavne afviklet og efterlader et stort potentiale for ny anvendelse. Havneområder er i sigens natur centralt placerede i byen, som oprindeligt præmis og eksistensgrundlag, ligesom der ofte allerede er god infrastruktur og selvfølgelig attraktive herlighedsværdier givet af åbenheden og vandet. Kystens storskala er en oplagt mulighed for også at svare med byggeri i storskala. Samtidig er der dog væsentlige hensyn at tage i respekt for den bagved liggende historiske

by, repræsenteret af en mindre skala. Særligt for Sønderborgs havneområde er den to-sidede by, som fremover vil være i balance i kraft af arkitektonisk og bymæssig tyngde på begge sider. Alssund udgør et ankomst- og udvekslingsrum for byen, der fremover vil blive styrket.

Kong Christian X Bro

Alsion

Områdeplan
Gehry Partners, LLP

Modelfoto af Masterplanområdet

MASTERPLANEN

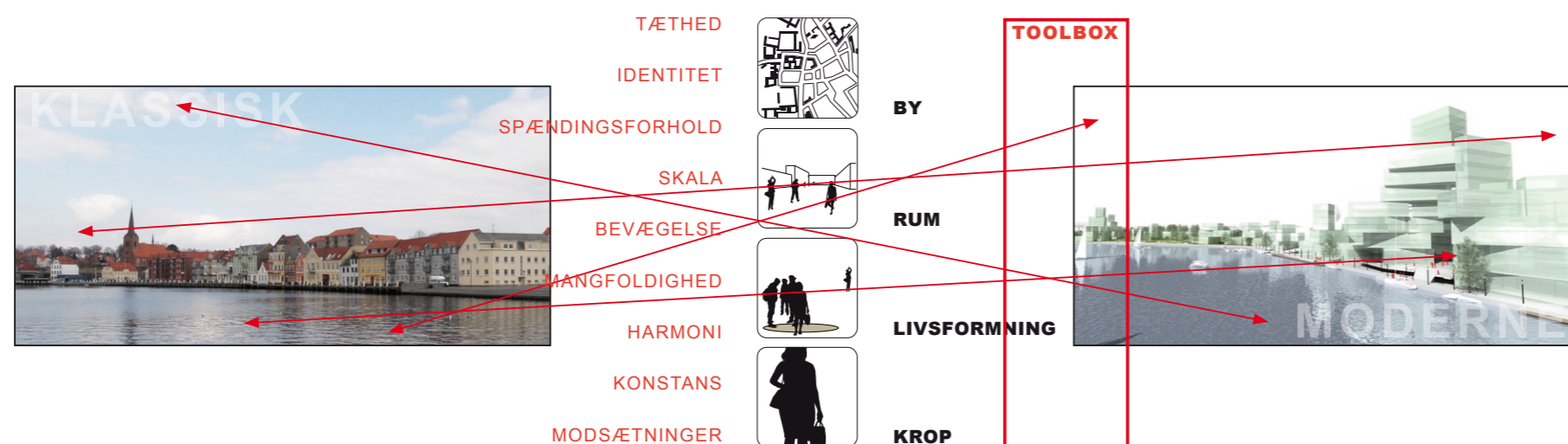
"Masterplanen for Sønderborg Havn vil omdanne den tidligere industrihavn til et livligt byområde ved at skabe tæthed og aktivitet omkring et centralt torv. Torvet bliver områdets centrum, og rundt om torvet udfolder der sig en række aktiviteter. Hele området strækker sig langs havnefronten og rummer parker, boliger, erhvervsejendomme, bygninger til rekreative og kulturelle formål samt et hotel(...) Ved at koncentrere byggeriet omkring torvet bliver det muligt at skabe spændende spredt byggeri med kontorbygninger og boliger i det øvrige område, så der her ikke bygges for tæt (...) Byområdet bliver bundet

sammen af forskellige byrum, der skaber en række af byparker. Parkerne er knyttet sammen med havnepromenaden."

(Masterplan19 2008, indledningen)

Det særlige ved Masterplanen er mangfoldigheden af dynamisk forskudte bygningsformer og variationen af mere eller mindre urbane, kystnære rum, som tilsammen danner en kontrast til den bagvedliggende by. I grænsefeltet mellem den moderne by og den historiske by ligger Nørre Havnegade, som dels adskiller og dels skal binde byen sammen. Vandkanten bliver den store attraktion, og byen vil kunne opleves fra en ny vinkel – kanten bliver garant for unikke oplevelser. Det nye område skal både understøtte den internationale profil men også pege indad mod Sønderborg.

HELHEDSSTRATEGI

HELHEDSSTRATEGI

Ud over Masterplanen er Designguidens afsæt Sønderborg by. For Sønderborg er en række parametre og forudsætninger kendetegnende for forståelsen af byens sammenhængskraft: identitet, tæthed, bevægelse, mangfoldighed, modsætninger, harmoni, konstans, spændingsforhold og skala. Hvordan bringer man forståelsen for byen med videre fra den klassiske til den moderne by, som skal udvikle sig i Sønderborg Nordhavn? Juul | Frost Arkitekter har udviklet en metode, der netop indfanger byens potentialer og via forankring i stedet resulterer i en helhedsstrategi for et givent udviklingsområde. Gennem en helhedsorienteret optik, der inddrager 4 nivellerede skalaer By – Rum – Livsformning – Krop, får de nøjagtig samme parametre og forudsætninger en ny betydning, der vil gøre sig gældende for Sønderborg Nordhavn. Den nye betydning er grundlaget for en toolbox, der genererer og begrundet de konkrete løsninger, der implementeres i Masterplanen.

Byen udgør konteksten for det offentlige rum. En by er en kompleks og foranderlig forening af relationer, indtryk, rum og oplevelser, så som bygninger, hændelser, produkter og sociale aktører, der alle former byens udtryk og liv.

Rum afgrænser sig fysisk og/eller mentalt i forhold til andre rum. Det gennemskæres af relationer og forbindelser, og dets udtryk formes af dets konkrete relationer, fysiske elementer og sociale praksisser.

Livsformning dækker individets handlinger og udfoldelser i sociale grupper i byens rum. Forskellige konditioner skaber forskellige livsformninger, der indgår i mere eller mindre robuste fællesskaber. Centrale spørgsmål er: Hvordan leves bylivet, af hvem og hvorfor?

Kroppen er vores redskab til at sanse, bevæge os og agere. En person handler og bevæger sig som en reaktion på koblingen mellem det erfarede og det sansede. Derfor har kroppens sansninger stor indflydelse på personens brug og bevægelse i rummet.

Set ud fra denne forståelsesramme vil dette metodiske filter, der nivellerer vægtningen af de fire kategorier, dels sikre et helhedsorienteret blik på byens rum, dels dække behov i alle skalaer og samtidig sikre at visioner og mål i forhold til den menneskelige skala bliver tilgodeset. Der bliver således i et greb taget hensyn til de fysiske rammer såvel som brugernes sociale interaktion og handlinger.

01. BY

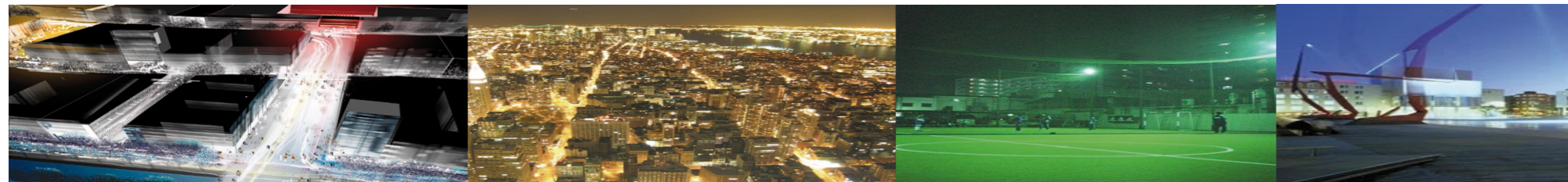
“BYEN UDGØR KONTEKSTEN FOR DET OFFENTLIGE RUM OG DET INFRASTRUKTURELLE. EN BY ER EN KOMPLEKS OG FORANDERLIG FORENING AF RELATIONER, INDTRYK, RUM OG OPLEVELSER”

02. RUM

“RUM ER EN STØRRELSE, DER AFGRÆNSER SIG FYSISK OG/ELLER MENTALT I FORHOLD TIL ANDRE RUM. DET GENNEMSKÆRES AF RELATIONER OG FORBINDELSER, OG DETS UDTRYK FORMES AF DETS KONKRETE RELATIONER, FYSISKE ELEMENTER OG SOCIALE PRAKSISSE”

03. LIVSFØRMNING

“LIVSFØRMNING DÆKKER INDIVIDETS HANDLINGER OG UDFOLDELSER I SOCIALE GRUPPER I BYENS RUM. FORSKELLIGE KONDITIONER SKABER FORSKELLIGE LIVSFØRNINGER, VI INDGÅR I FORSKELLELIGE GRUPPERINGER I LØBET AF DAGEN OG DET SAMME SKER IKKE FORSKELLIGE STEDER!”

04. KROP

“EN PERSON HANDLER OG BEVÆGER SIG SOM EN REAKTION PÅ KOBLINGEN MELLEM DET ERFAREDE OG DET SANSEDE. DERFOR HAR KROPPENS SANSNINGER STOR INDFLYDELSE PÅ PERSONENS BRUG OG BEVÆGELSE I RUMMET. FORSTÅElsen AF DENNE SANSELIGHED ER ET NØDVENDIGT ELEMENT I FORSTÅElsen AF SAMMENHÆNGEN MELLEM RUM OG SOCIAL ADFÆRD”

Vand

Topologi

Rummets udstrækning

Bygningsvoluminer

Bygningsvoluminer

Udsyn

FORTÆTNING AF HAVNERUMMET

Begrebet fortætning er et væsentligt parameter i byudvikling. "Fortætning" betyder egentlig en faseændring, hvor et stof på gasform omdannes til stof på væskeform under frigivelse af energi. Omsat til arkitekturens sprog betegner det den synergi, der opstår ved en mere intensiv udnyttelse af et område.

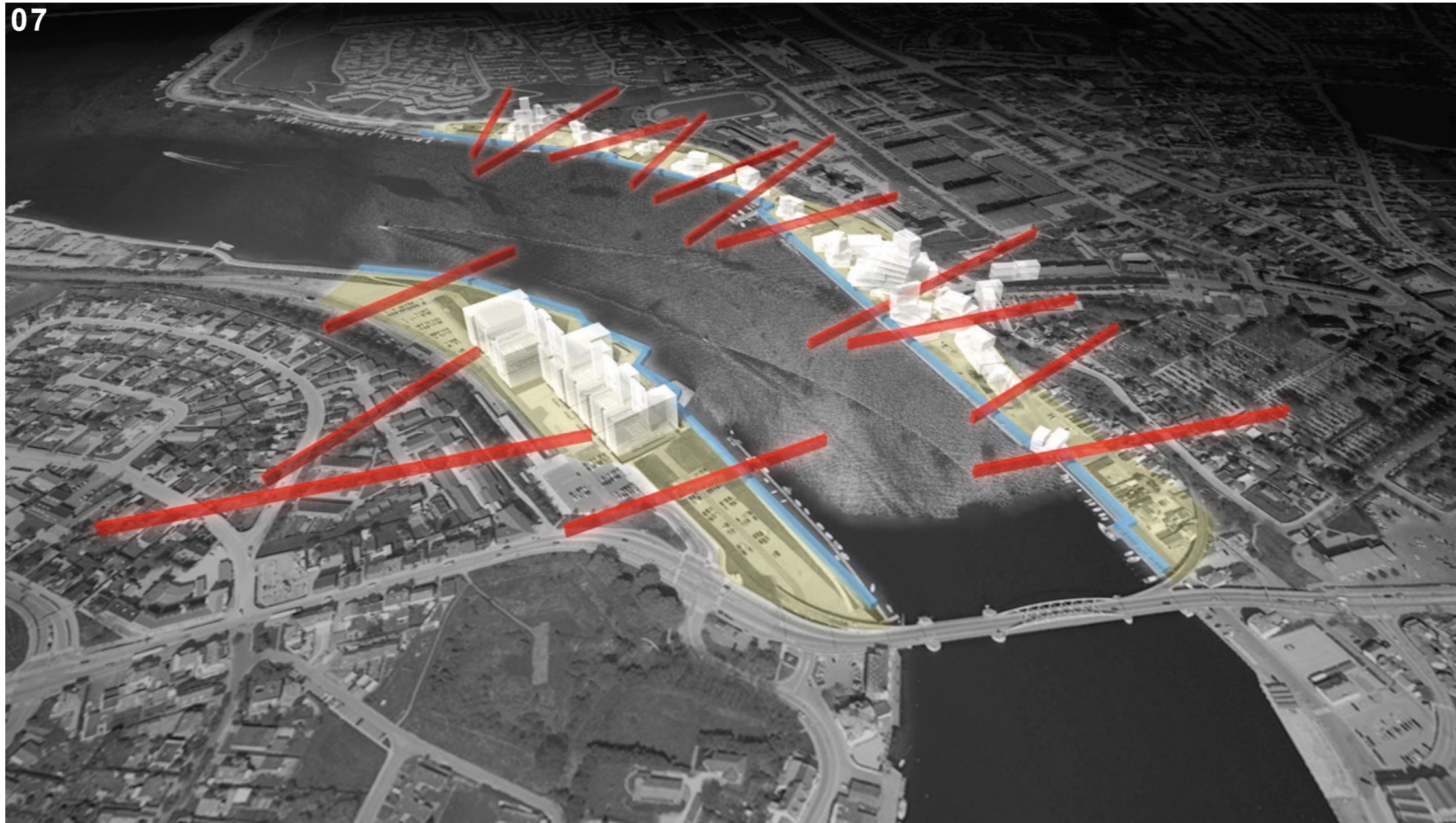
FORTÆTNING AF HAVNERUMMET

I stor skala efterlader Sønderborgs topologi et havnerum med stor vidde, hvor byens stejle skrånninger udgør rummets afgrænsning. Derimellem skyder vandet sig ind og udgør fladen sammen med det nivellerede land på begge sider. Med opførelsen af Alsion blev havnerummets ene væg fremskudt og det samme vil ske på den anden side med udviklingen af Nordhavnen.

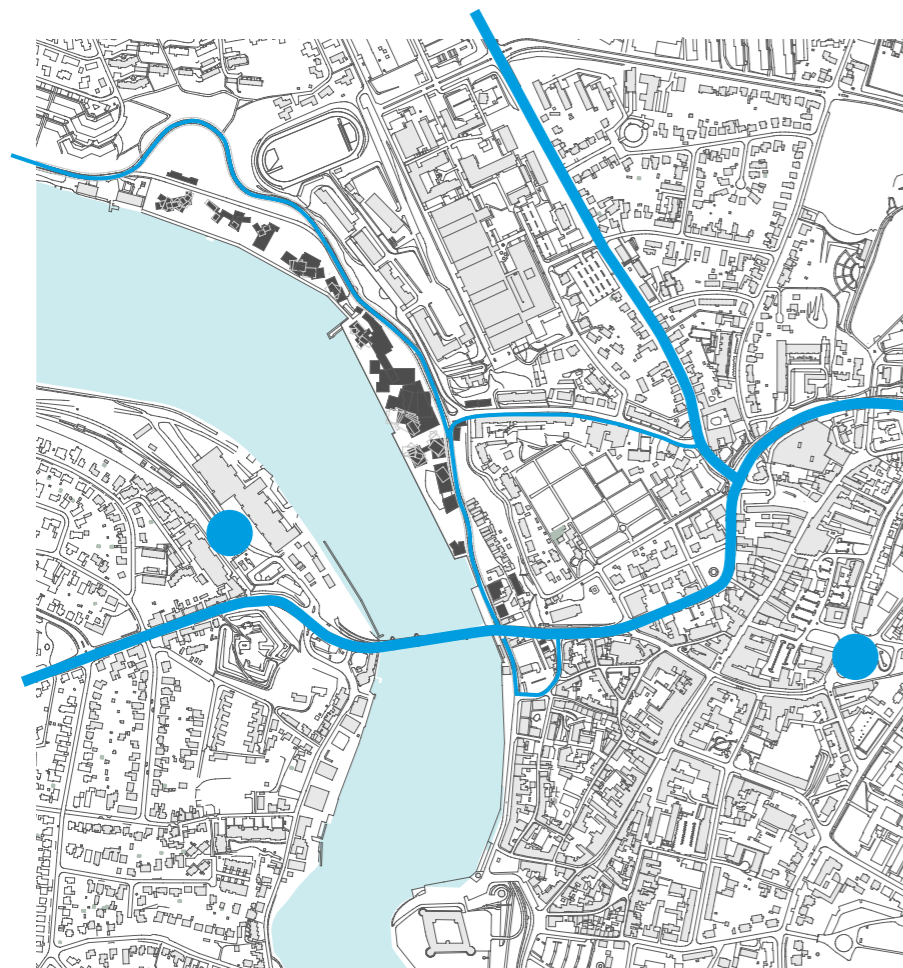
Tæt kontakt til vandet bliver her sikret ved perforering af bydelen i form af tværgående kig og udsyn.

FORTÆTNING AF BYLIV

Via inddragelse af uudnyttede arealer, optimering af byggemuligheder og rumlig intensivering er det muligt at koncentrere bylivet – en funktionel og social fortætning. Det stiller samtidig store krav til kvaliteten af de tilbageværende mellemrum og rammer hvori bylivet skal leves. Lokal fortætning er en metode til at opnå variation, fonemmelse af menneskelig skala og materialetilstedeværelse ligesom funktioner og aktiviteter bliver et overlap af sfærer - samordnet mere end sideordnet. På den måde favner fortætning som planlægningsparameter både by, rum, livsformning og krop.

Sigtelinier

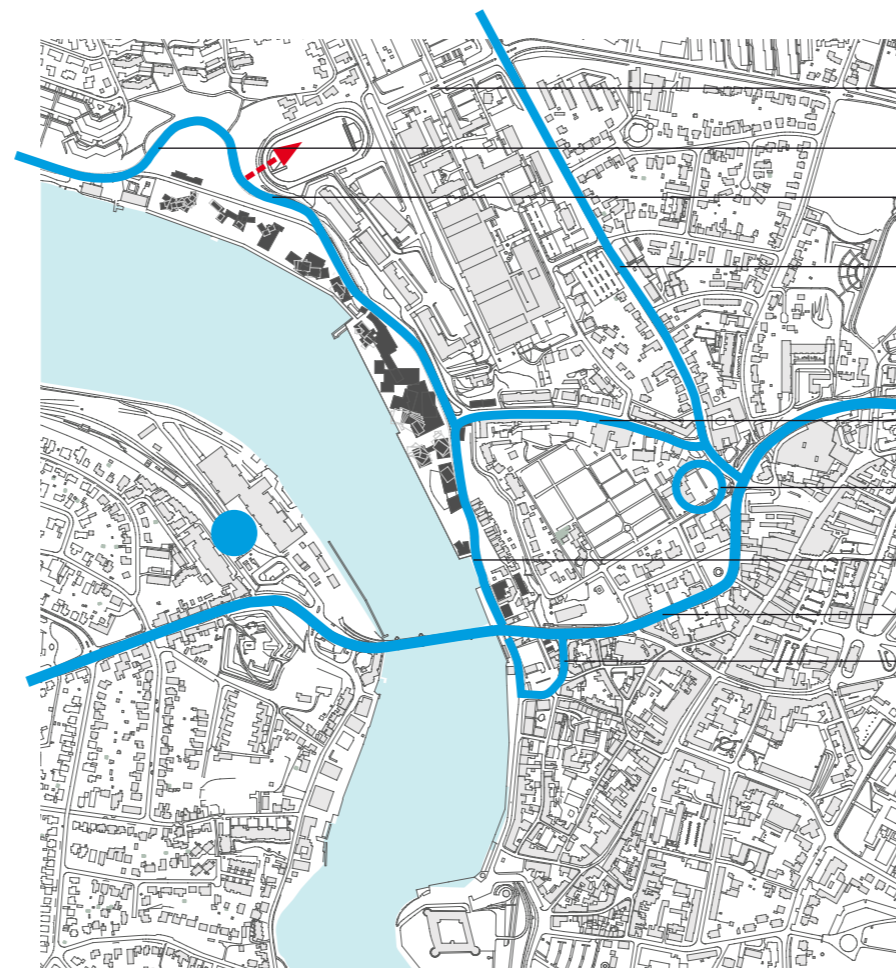
Biltrafik – Eksisterende forhold

INFRASTRUKTUR

Den overordnede, tværgående forbindelse gennem byen er Dybbølgade og Løkken med Chr. X Bro imellem. Fra nord bliver trafikken til byen ledt via Arnkilgade, som dog er svært belastet af trafikmængden. Selve ankomsten til den nye bydel vil foregå ad Nørre Havnegade og Helgolandsgade. Arnkilgade vil fremover blive aflastet ved en tydelig vejvisning i Vestermark krydset (Vestermark – Alssundbroen) mod Nørre Havnegade samt vejvisning i den anden ende om at Nørre Havnegade fortsætter op på Alssundbroen med forbindelse til mortovejen.

Banegården og Rutebilstationen er placerede på hver deres side af sundet. Ved at flytte Rutebilstationen til Helgolandsgade forstærkes sammenhængskraften i byens infrastruktur og forbindelsen mellem bymidten og den nye bydel bliver hermed understreget.

Nørre Havnegades to halvdele langs bydelen har to forskellige intensiteter, der ændres i krydsfeltet ved Helgolandsgade. Dette udgør samtidigt et væsentligt udvekslingspunkt til bymidten. Et shared space, hvor vejens tracé integreres med Torvets udstrakte belægningsflade, vil skabe sammenhæng og skærpe opmærksomheden mod omgivelserne og medtrafikanterne.

Biltrafik – Fremtidige forhold

CYKEL- OG GANGFORBINDELSER

I den nye bydel er der cykelforbindelser både på langs og på tværs. Langs Nørre Havnegade etableres cykelsti i begge retninger.

Langs den nordlige promenade er der mulighed for at cykle, og ved Kongebroen er der en overgang, en tværgående forbindelse, for cyklister og gående til Nørre Havnegade. Hele havnepromenaden er tilgængelig til fods ligesom der er fortovej langs den østlige side af Nørre Havnegade. Desuden etableres en ny gangforbindelse ovenfor Havbogade ad det gamle jernbanetracé. Den gamle jernbanebro fjernes og stien føres ned for foden af Hønekildetrappen.

Vestermarkkrydset bør lysreguleres for at sikre cyklister og fodgængere og for at gøre vejvisningen til / fra Nørre Havnegade tydeligere..

TILGÆNGELIGHED

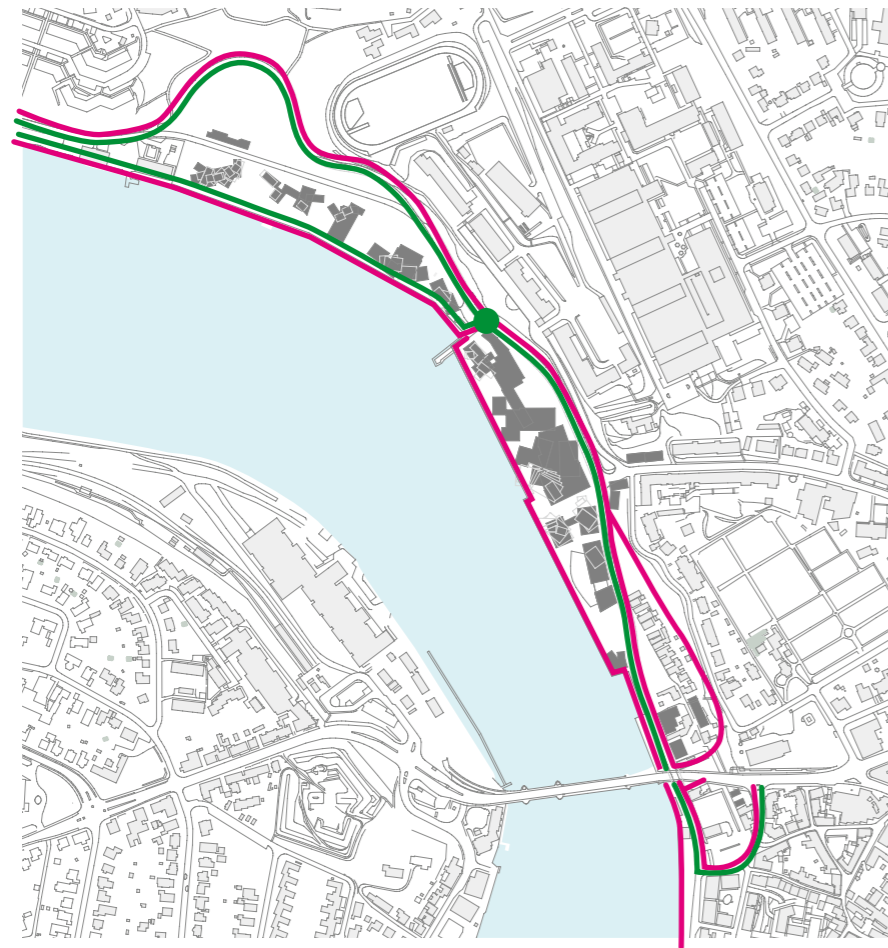
Det er væsentligt at den offentlige tilgængelighed, der er forbundet med havneområdet idag, bliver sikret fremover. Bygningernes omfang og skala til trods, vil rumlighederne imellem bygningerne skabe et fortættet miljø, der vil minde om bymidtens miljø. Det kendetegnende er her at man via opbryd-

- Nordvang
- (imod) Verdens Ende
- Nørre Havnegade
- Arnkilgade
- Helgolandsgade
- Mulig placering af trafikterminal
- Nørre Havnegade
- Løkken
- Kirkebakken

ninger og passager, som sikrer at strukturen ikke danner en fysisk barriere, naturligt kan sive på tværs af det langsgående hovedstrøg. Terrænforskelle udlignes med ramper med stigninger, der opfylder krav for tilgængelighed. De er placeret i alle bydeles større, naturlige flows. Det nordlige område, Byparken, indrettes uden kantlysnings. I krydsningspunktet mellem Torvet og Nørre Havnegade er det væsentligt at overgangene mellem vej og plads - shared space - fremstår tydelige og med hastighedsdæmpende opkørsler/ramper ligesom svingradier og rumligheden i øvrigt ansporer til opmærksomhed og forsigtig kørsel. På denne måde sikres tilgængeligheden også for svagtsende og gangbesværede.

RAMBLA SØNDERBORG

Fra Alssundbroen i nord til Sønderkov i syd vil Sønderborg få en ca. 5km lang Rambla, der udover promenadeaktiviteten punktvis får tilført forskellige andre aktiviteter, der vil tiltrække en bred aldersgruppe. Ramblaens fysiske aftryk på Havnepromenaden bliver en blå ledelinie – nogle steder med nedfældet belysning – der definerer udstrækning og retning. Undervejs vil man møde grafisk udformede infotavler, der beskriver aktivitetsmuligheder i de umiddelbare nære omgivelser, og henviser til hele forløbet. Ramblaen skal desuden sikre at området kan anvendes under selve udviklingsfasen, så potentialet mellem land og vand bliver udnyttet - både som midlertidighed og som indarbejdet i den fremtidige havnepromenade. Der udarbejdes en særskilt designguide for Rambla Sønderborg, der følger retningslinierne i denne designguide.

Cyklister og gående – Fremtidige forhold

- Gående
- Cyklister

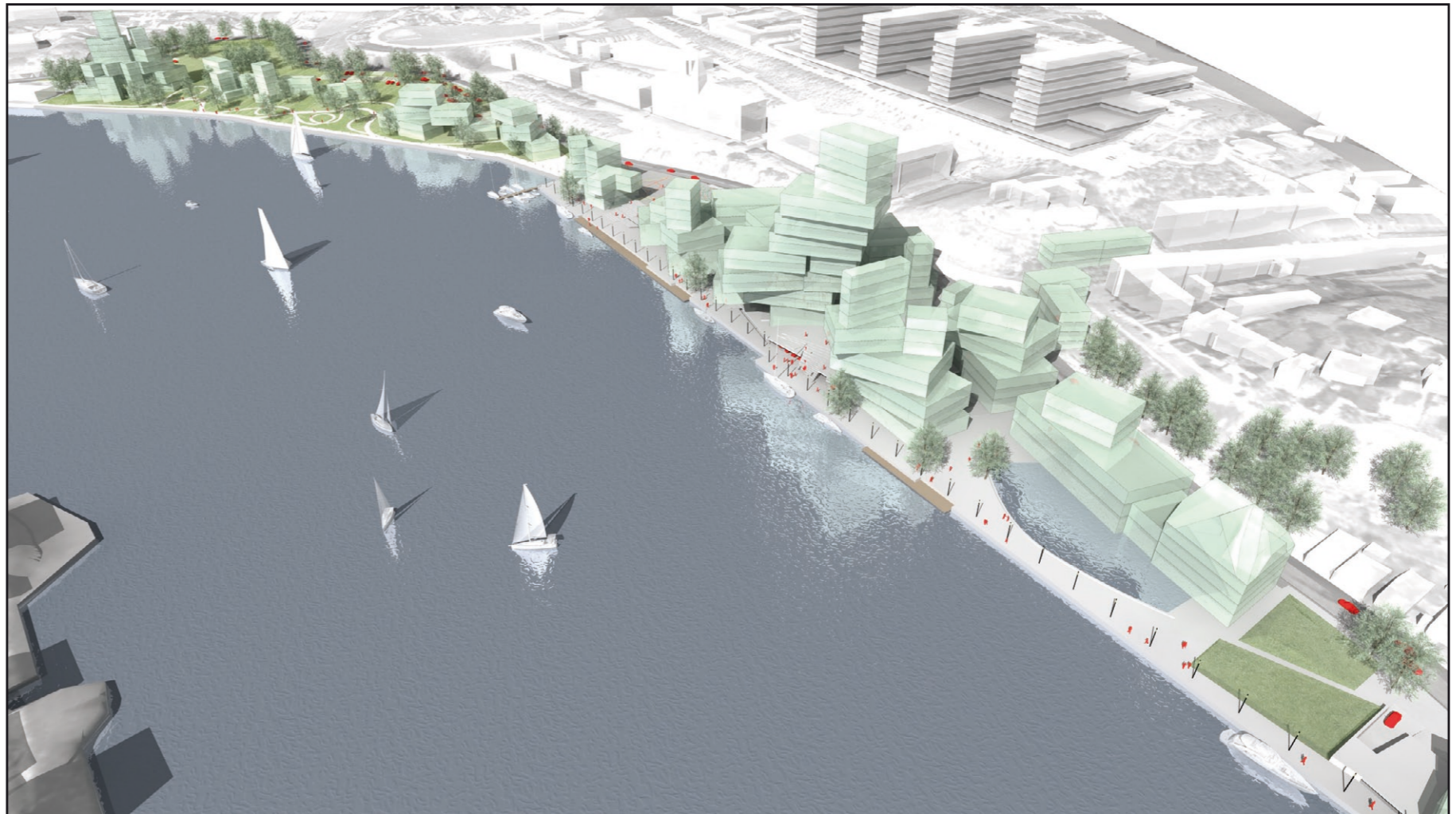
BY – OVERORDNET KARAKTER OG UDTRYK

Områdets centrale del omkring Torvet og Aktivitetspladsen har en tydelig urban karakter. Her bliver byen forbundet med vandet og her finder en fortætning af bygninger og aktiviteter sted. Man færdes mellem høje bygningsvoluminer på belagte flader. Der er en klar sondring mellem åbne pladser og snævre stræder / passager, ligesom skarpe skel mellem lys og skygge, grundet bygningerne vil være et nærværende parameter. Til det urbane er knyttet overvejende aktive, dynamiske og sociale programmer.

I den nordlige del er karakteren en bypark, hvor spredte bygningsvoluminer fordeler sig på en overvejende grøn flade, og hvor lyset og luftigheden er et væsentligt oplevelsesparameter. Her er mindre intensitet mens det introspektive og rekreative er fremtrædende.

I den sydlige del er karakteren overvejende en bypark, dog med en større tæthed af funktioner og bygninger, som tilfører et urbant islæt. De faste bådpladser bidrager til en maritim stemning.

På begge sider udgør henholdsvis Promenaden og Nørre Havnegade lange, sammenbindende bevægelsesstrøg hvorfra der spredes liv ind i området. Ved Torvet er mødet med Nørre Havnegade et væsentlig koblingspunkt ligesom parkerne er knyttet tæt sammen med Promenaden.

Visualisering af Marina Park

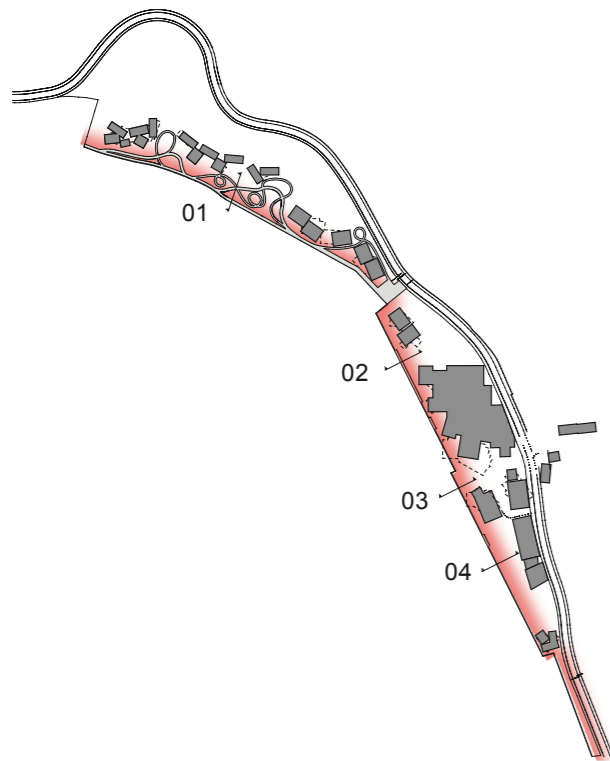
OVERORDNET KARAKTÉR

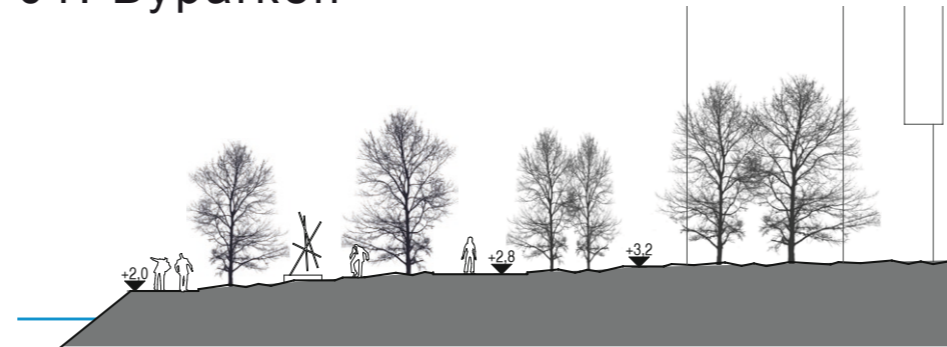
Helhedsplan
1:3.000

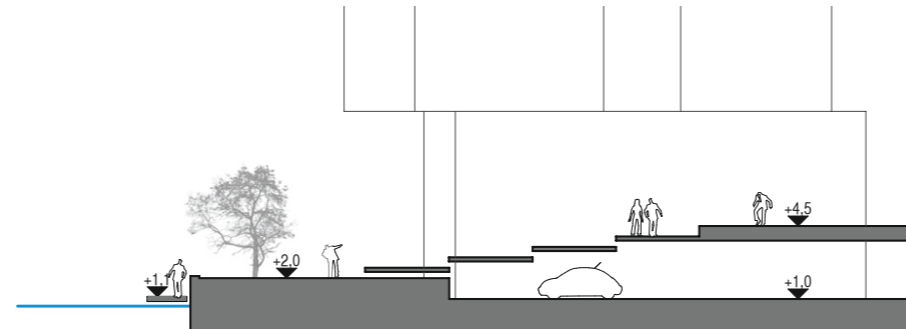
PROMENADEN

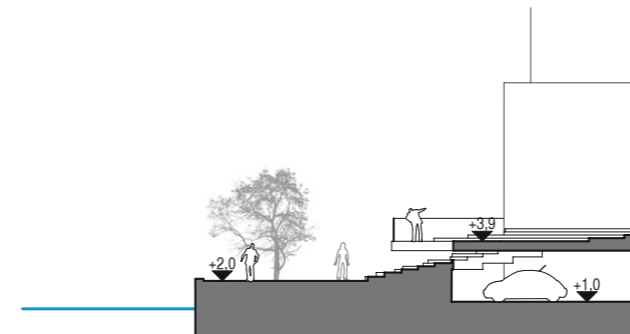
01. Byparken

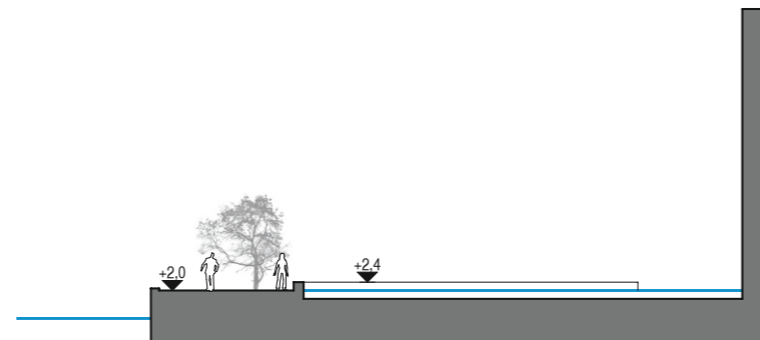
02. Aktivitetspladsen

03. Torvet

04. Marina Park

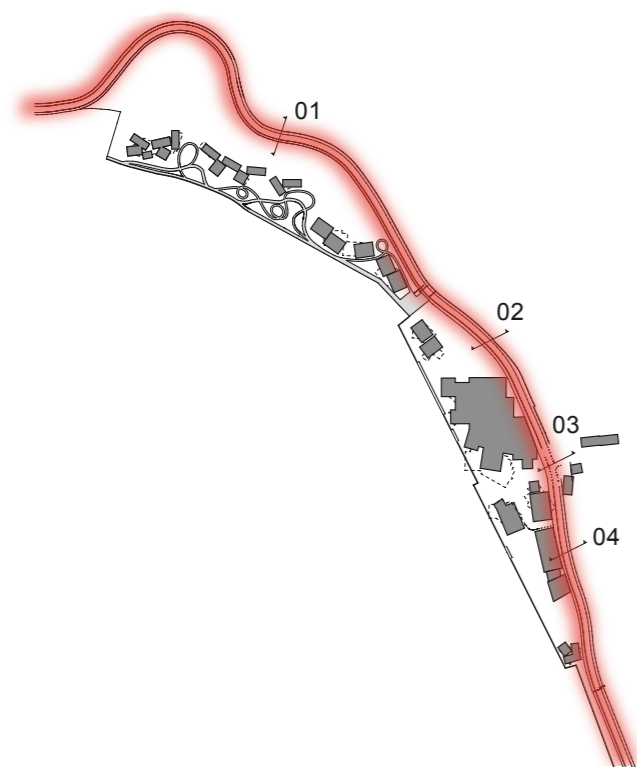
PROMENADEN

Det udsnit af Ramblaen, som Promenaden udgør er overordnet opdelt i et landskabeligt og et urbant forløb. Det afspejler sig i profilet. Glacis, asfalt, græs afløses af kajkant, støbt beton samt facader og trappeanlæg. Lys-sætningen og siddemulighederne ændres også fra uformelt til mere formelt. To steder skaber et trædæk mulighed for at træde væk fra flowet og tage ophold i tæt kontakt med vandet. Dækkene er samtidig også indtettet til at mindre både kan lægge til i kortere tid og fortøje ved pæle, som udgør en del af konstruktionen. Ud for Torvet giver større pullerter ved kajhammeren mulighed for at lidt større skibe kan lægge til.

Ud for Torvet udvider Promenaden sig til trappeanlægget, som skaber kontakt til både det højere liggende Tov samt parkering under dæk. Trappen vil tiltrække det sociale liv og være en uformel opholdsplads.

I den sydligste del af Promenaden er en mindre marina med faste pladser. Marinaens bassin afgrænses af en lav siddemur, der sammen med træerne er med til at skabe et intimt miljø omkring de maritime aktiviteter. Langs hele strækningen er promenaden offentlig tilgængelig og der er adgang til den via trapper, ramper, stier og passager. Selve udformningen er i alt væsentlig enkel og vil tage farve af de delområder den passerer. De oprindelige kaj benævnelser, vil være præget i belægningerne.

NØRRE HAVNEGADE

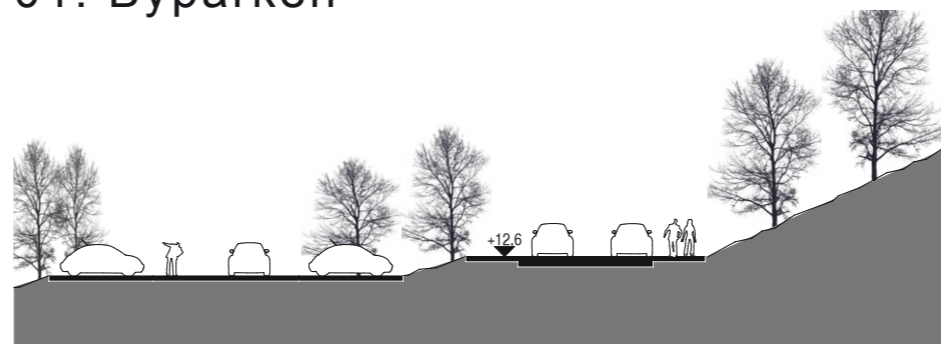
NØRRE HAVNEGADE

Tracéet bevæger sig gennem forskellige rumligheder, der er mere eller mindre knyttet til delområderne. Ved Byparken leder Nørre Havnegade uden om og afgrænser rummet. Det højtliggende tracé giver et godt udsyn over parken mod vandet. Ved Aktivitetspladsen bevæger tracéet sig langs kanten af rummet i et laverliggende niveau. Væggen til dækket, får betydning og udformningen bør være let / transparent / åben og lysgennemtrængelig. Den skal være indbydende både udefra og indefra. Et opmærksomhedsfelt danner overgangsmulighed for cykler og gående.

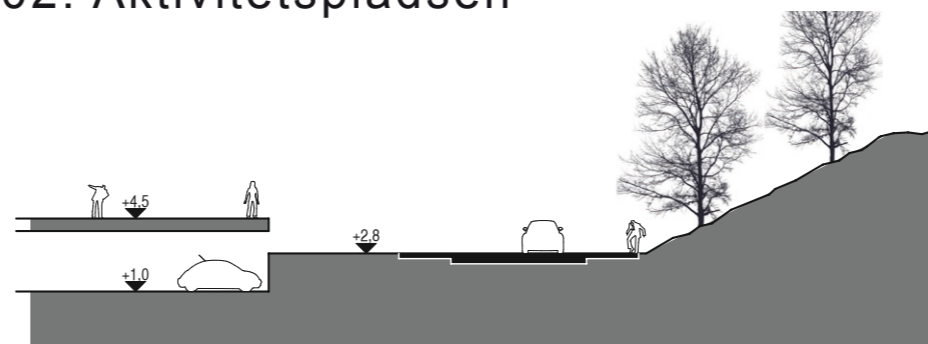
Torvets indgriben i Nørre Havnegades forløb er det helt centrale punkt i koblingen mellem midtbyen og den nye bydel. Gaden leder forbi selve rummet, mens fladen rækker ud og fletter med vejens tracé. Et shared space fordeler trafikken i et afdæmpet tempo og giver ligeværdighed til alle bevægelsesretninger. Nørre Havnegades forløb skifter intensitet idet den sydlige del og Helgolandsgade optager en større del af trafikken.

Ved Marina Park bevæger Nørre Havnegades trace sig på tværs igennem rummets flade, hvilket bliver understreget af at overfladen her skifter til hastighedsdæmpende brolægning.

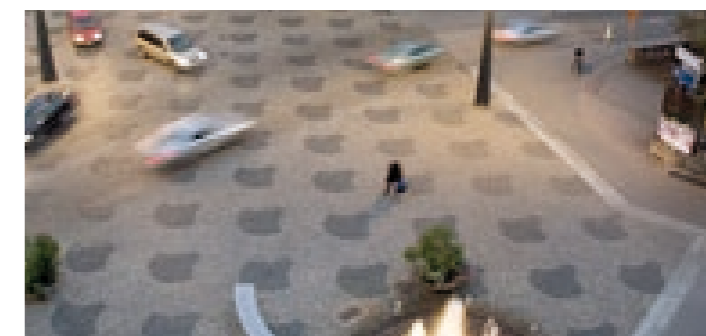
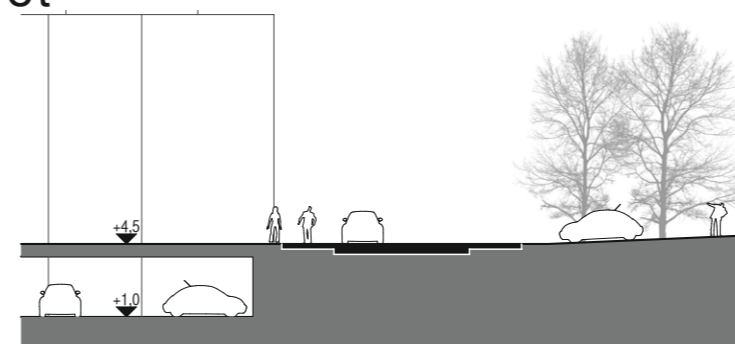
01. Byparken

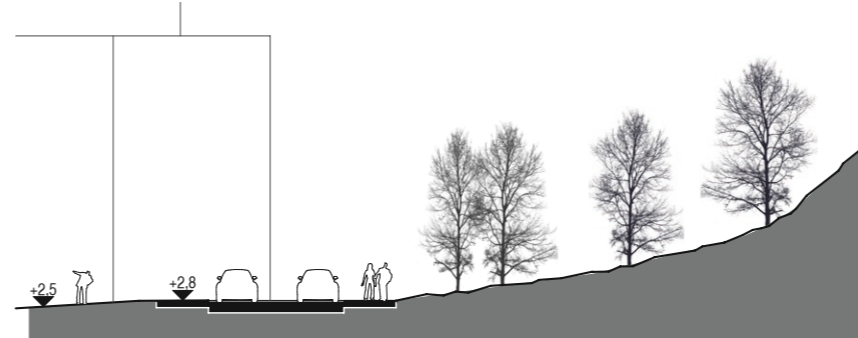
02. Aktivitetspladsen

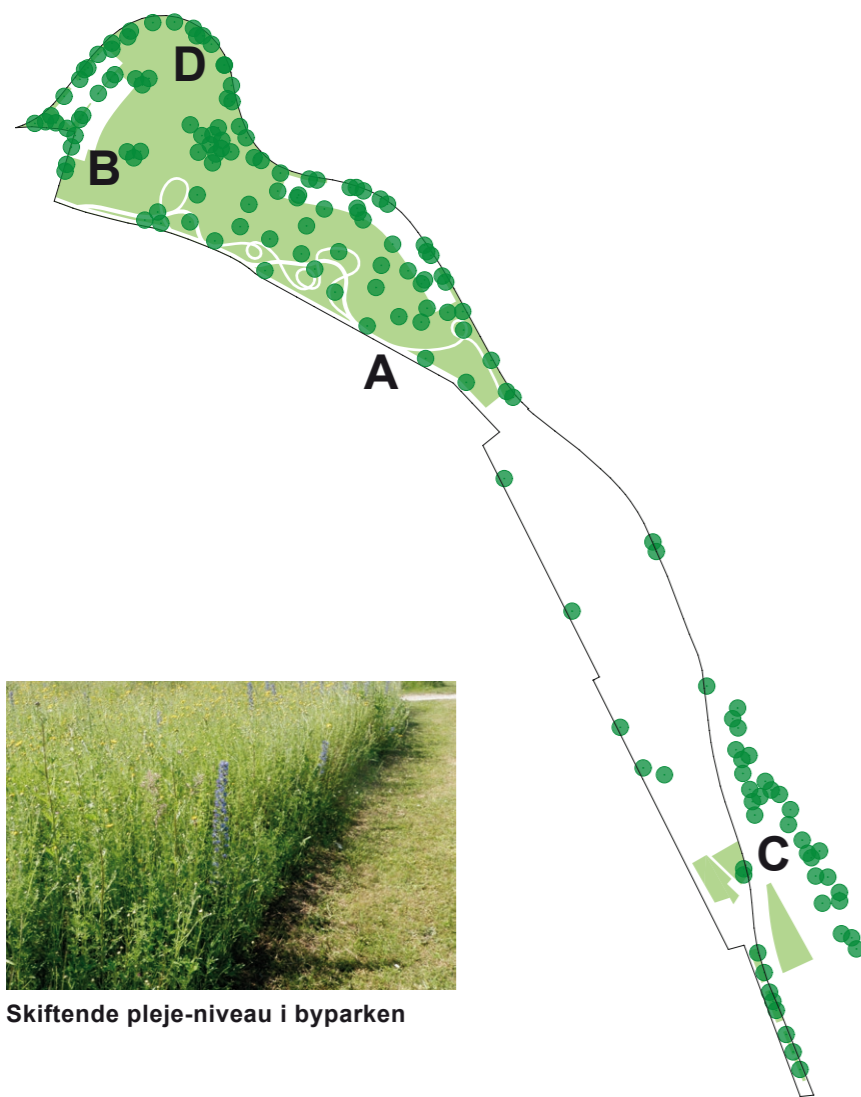

03. Torvet

04. Marina Park

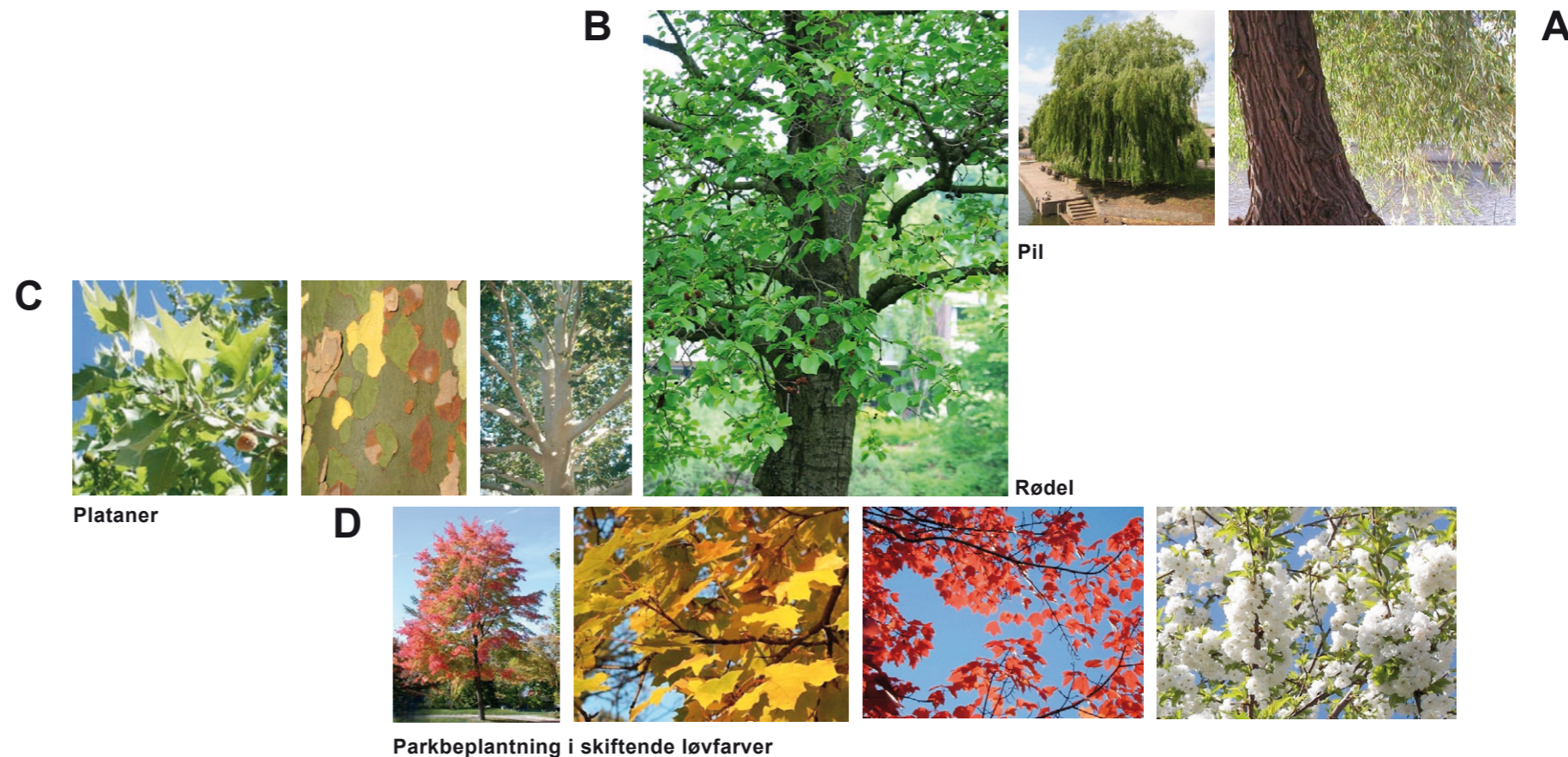

Skiftende pleje-niveau i byparken

DELSTRATEGIER

Belægning, beplantning, belysning, inventar samt bygningernes arkitektoniske udtryk er de substantielle parametre, der understøtter og betoner et områdes identitet. Parametrene kan skabe en sammenhæng i hele området og / eller de kan opdyrke forskellighederne i hvert delområde. Designløsningerne er skabt ud fra overordnede delstrategier for hvert af disse parametre, netop med henblik på at præcisere forskelligheder eller forankre i en helhedsbetragtning.

STRATEGI FOR BEPLANTNING

For træerne gælder det, at de skal udfylde 3 væsentlige roller:

- Være rumskabende i forhold til forløb, steder, fikspunkter
- Være lægivende, skyggende og svalende (dog ikke skygge for evt. solceller i området)
- Være formidlende i forhold til bygningerne, stedets identitet, lokalt miljø og årstiderne.

I kraft af den kystnære situation vil arter, som i deres naturlige vækstmiljøer, relaterer sig til kystnære / fugtige områder udgøre en del af de arter, der er repræsenteret i området. Derudover vil forskellige træarters egenskaber og karaktertræk blive udnyttet både funktionelt og æstetisk.

Pil (A) er meget kraftigvoksende og forbindes ofte med vand, hvor de lange nedhængende grene rækker mod vandoverfladen. Solitært og langs den landskabelige promenade står træet og skaber mindre rumligheder omkring sig i forbindelse med en opholdsmulighed.

Rødel (B) trives godt i fugtig jordbund. Samtidig bibringer dens krogede vækstform et karakteristisk udtryk til området. Rødel blive anvendt som karaktergivende træ placeret i forbindelse med parkeringspladserne og de bygningsnære områder.

Rødeg er et stort træ med åben krone, der tillader lyset at trænge igennem. Bladene får meget smukke, nærmest dramatisk, røde høstfarver. Sammen med Almindelig Birk, med samme lysåbne egenskaber, vil de udgøre en væsentlig del af de træer som plantes spredt i Byparken mere eller mindre tæt omkring erhvervsbygningerne. Birkens kontrast i forhold til stamme- og

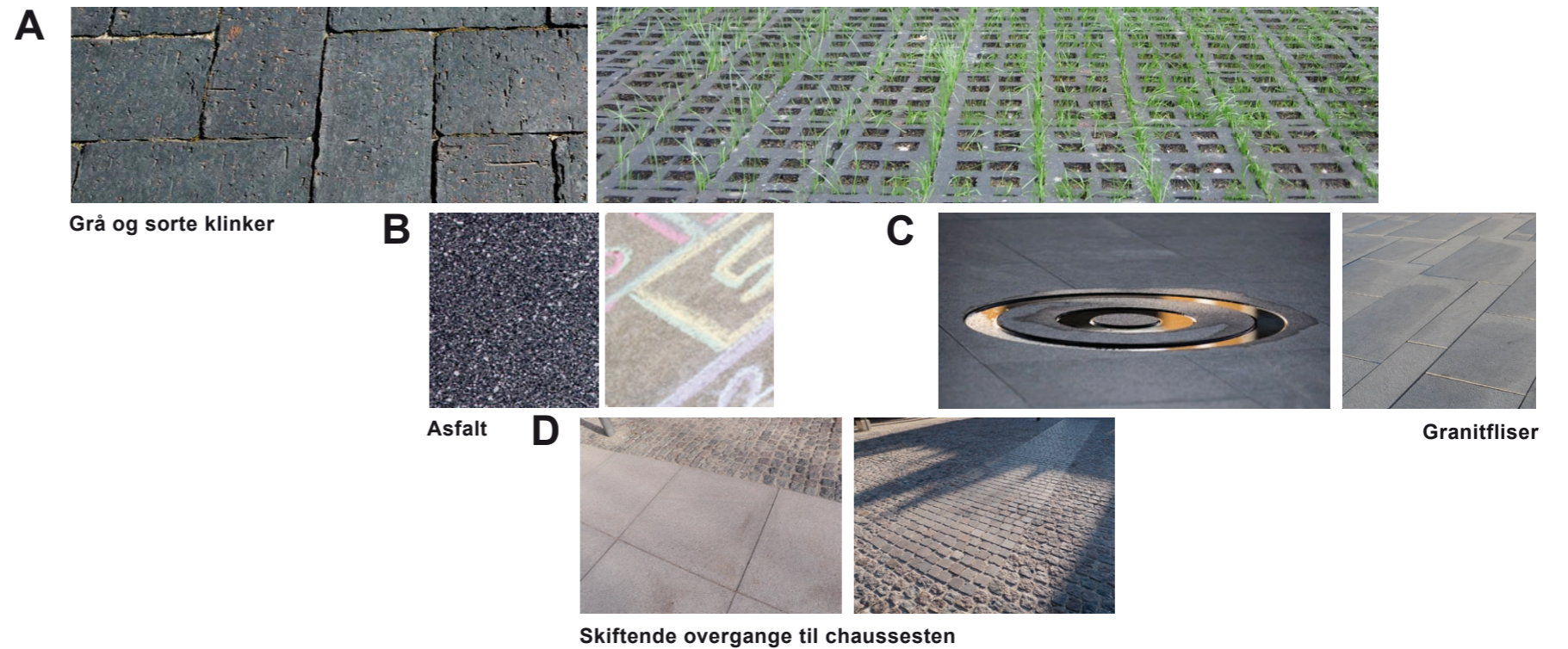
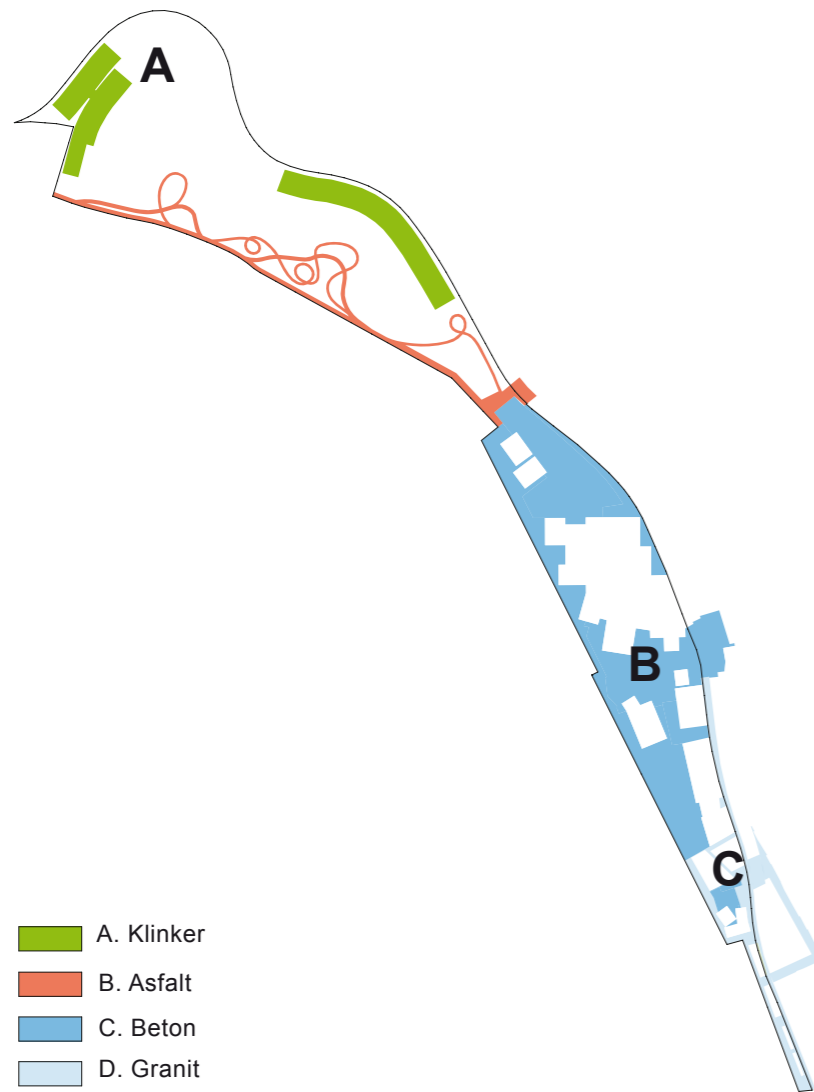
løvfarve vil i kombination med Rødeg være identitetsskabende for den del af Byparken og samtidig vil løvet kunne skabe svalende flimmerskygge til kontorpladserne indenfor - uden at bringe udsigten i fare.

Platan (C) er et stort bredkronet træ med karakteristiske blade, frugtstande og bark. Hvor bymidten er beplantet med klippede plataner på række vil samme art være repræsenteret i forbindelse med den urbane del af promenaden solitært eller på række, men her vil træerne fremstå udfoldet som fritvoksende, så væksten/volumen korresponderer med denne bydels, og havneområdets, skala.

I forhold til udtryk er græsfladernes plejeniveau i Byparken differentieret. Langs promenaden, i skulpturparken og nær bygningerne holdes græsset klippet som plænegræs mens det i øvrigt plejes som fælledgræs. Enkelte steder, kan felter af brugsgræs strække sig ud i parken, dog afgrænset / indrammet af de udstukne svellelinier. Mellemløje træer samt buske skaber rum i øjenhøjde, det er overvejende røn samt robuste busketter af kornel, syren og Helensrose.

Langs Nørre Havnegade (D) rummer den åbne randbeplantning en varieret artssammensætning med fx Eg, Ask, Løn, Pære og Kirsebær. Hvor skråningen er stejl vil Brombær og Klatrehortensia skabe en lav, dækkende buskbeplantning.

Beplantningsplaner skal så vidt muligt være udformet med henblik på, at træer og buske fremstår i deres naturlige vækstform, så drift og pleje reduceres og således at mennesker og dyr får størst mulig udbytte af frugt og bær.

STRATEGI FOR BELÆGNING

Belægningernes materialitet – type, farve, formater – skal understøtte karakteren i et givent område. I de mest urbane og fortættede delområder er primært store formater eller støbte flader. Fladen rafineres gennem afvandingsprincipper og differentieres, hvor funktionerne taler til et særligt behov. Det er afgørende for hvert delområdes identitet, at der er en tydelig sammenhæng i overfladernes udtryk. Det er væsentligt, at der er lang holdbarhed og udtrykket signalerer kvalitet. Der bør være sikret størst mulig permabilitet, dog under hensyn til tilgængelighed ligesom de skal være holdbare i forhold til daglig slid. Belægningen skal være robust, kørefast og sikret mod udskridning af kanter og skifter. Den skal være jævn samt gang- og kørestolseget, og samtidig sikre afvanding af regnvand i området og fra Helgolandsgade, til havnebassinet eller til nedsivning.

I den urbane del omkring Torvet vil store belægningsflader af støbt beton korrespondere med skalaen, hvor fladerne kan støbes i større felter opdelt med fx. langstrakte, knækkede linier, som er styrende for de store fladers struktur. De langstrakte knækkede linier består af robiniasveller med kvadratisk profil hvis overflade er i niveau med betonen. De fungerer dels som overordnede dilatationsfuger og dels som knækpunkter for fladernes koterings og hermed

også afvandingen. Robiniasvellerne er slidstærkt og fri for splintræ, som ellers ville kunne forårsage glatte overflader og de har forholdsvis lang holdbarhed. Set fra et bæredygtighedsaspekt er træet europæisk og er hævet over certificering.

På Torvet vil de støbte betonflader, kunne erstattes med store granitfliser i felter fx. ved hovedindgange og langs kanten af de aktive facader, hvor der kan være cafémiljøer. På den måde vil granitbelægningen vil være et sammenbindende element i forhold til bymidten, men format og læggemønstre vil være tilpasset den større skala, som eksisterer i den nye bydel.

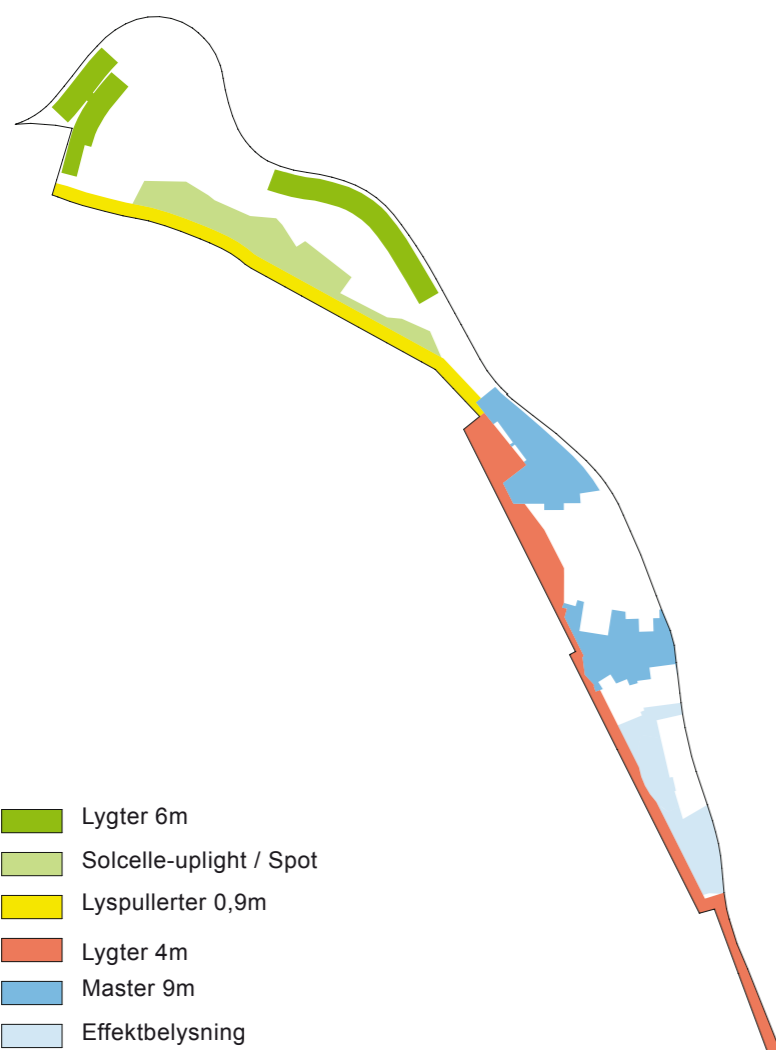
PRODUKTER:
 Støbt beton med glat overflade
 Granitfliser i varm grå nuance som i bymidten
 Stålkanten 8mm
 Robinie sveller 10x10x120/240cm / 14x14x120cm

I Byparken er belægningernes formater mindre. Belægningsfladerne underordner sig et overordnet system af linier, som er gennemgående og også her er styrende for de store fladers struktur. Overfladerne skal flette med græsset i tværgående linier. Der forekommer ingen kantlysninger.

PRODUKTER:
 Klinker i grå og sorte farvetoner, 200x100x52/65mm
 Klinker i grå og sorte farvetoner, 240 x 115 x 71 mm,
 Græsarmet
 Robinie sveller 10x10x120/240cm / 14x14x120cm

I Marina Park er belægningerne overvejende granit. Granitoverfladerne kommer det gamle bymiljø i møde og chaussessten skaber en sammenhængende flade og rumlighed mellem den nye bydel og Havbogade. Samtidig vil de fungere som hastighedsdæmpende foranstaltning på dele af Nørre Havnegade.

PRODUKTER:
 Chaussesten, kløvet/savet og jetbrandt overflade

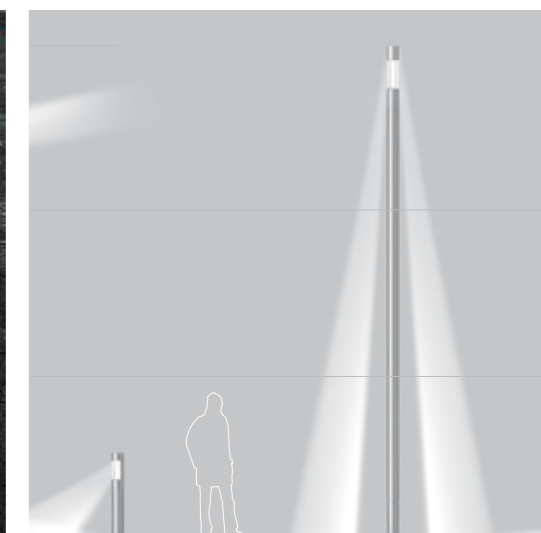
Lygter 4m (Ø180mm)

Mast 9m (Ø230mm)

Lysspor i "Ramla-blå"

Lygte 6m (Ø180mm)
Lyspullert 0,9m (Ø180mm)

STRATEGI FOR BELYSNING OG INVENTAR

Lys i mørket tegn på, at der er liv. Den giver mening, hvor mennesker har brug for den. Lyset tjener to hovedformål: 1. til at oplyse de steder vi færdes og opholder os, dvs. alene funktionsbestemt; 2. til at iscenesætte et særligt sted eller evt. en anledning, dvs. bibringe stemning, skabe fokus eller vække følelser, dvs. lyset bliver tillagt en værdi.

Belysningen skal være et virkemiddel til at indfange og udtrykke stedets identitet og det skal udgøre et sammenbindende element for hele området. Derudover giver lys en særlig mulighed for at iscenesætte området. Lyset kan bruges til at fremhæve væsentlige bygninger, hvorved arkitektoniske og kulturelle værdier understøttes. Lyset kan også bruges til at markere, støtte og indramme det sociale liv, der foregår i området. Den skal samtidig danne en helhed i harmoni med omgivelserne. Belysningen skal derfor udtrykke en struktur med et hierarki, der betoner typer af forløb og steder – og deres betydning i forhold til hinanden.

Belysningen skal fungere som trafik- og færdselsbelysning, der sikrer fremkommelighed og tryk færdsel i området både til fods, på cykel og i bil samtidig med, at vi også kan se hinanden. Lyset skal synliggøre krydsninger, niveauforskelle, adgang til bygninger, vise pejlemærker og forebygge uheld og frygt for truende situationer. Det er vigtigt at undgå blænding, undgå mørke kroge, og at sikre en god farvegengivelse.

Belysningsanlæggene skal være æstetiske og have en kvalitet og et design, så det er tiltalende – også i dagslys ligesom armaturerne skal have en enkel og designorienteret karakter. Anlæggene skal være energi-økonomiske både i forhold til drift og vedligehold, f.eks. ved brug af OLED-armaturer, ligesom de skal kunne implementeres i etaper. Det fordrer netop helhedsplanlægning og holdbare valg. Nye armaturer skal vælges ud fra en samlet vurdering af armaturets lystekniske egenskaber, energiforbrug, evt. egen energi, design, funktion, sikkerhed og servicevenlighed.

Det overordnede princip består i at en gennemgående type armaturer understreger områdets 3 overordnede rumlige bevægelsesforløb: urbane forløb for biltrafik er oplyst med lygter i 6m højde; urbane forløb primært for gående / cyklende er oplyst med lygter i 4m højde; landskabelige forløb er oplyst med lave pullerter. Hvor der er større pladselementer bliver det understøttet af 9m høje master med nedadrettet og målrettet spotbelysning. Placeringen af belysningen skal overholde retningslinjerne fra producenterne, således at afstanden tilpasses armaturens specifikke egenskaber.

PROMENADEN – NORDLIG DEL

I det landskabelige promenadeforløb følger en række af lyspullerter indersiden (landsiden) i en afstand, der modsvarer lyskildens styrke. Lyset

vil primært oplyse selve promenaden og lysets intensitet vil være lavere end langs den urbane strækning. Samme armatur skal også benyttes langs koblingsstierne.

Produkt: HESS "city elements" lyspullert, mørk grafital grå (DB703)

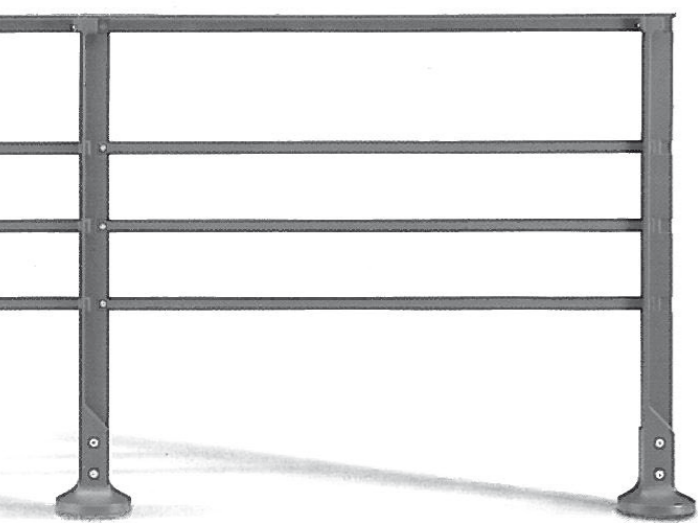
PROMENADEN – SYDLIG DEL

På ydersiden (vandsiden) 1,8m fra kajhammeren, vil en apertingslinie være retningsgivende for placering af lygter langs den urbane promenade. Lyset vil oplyse dels selve promenaden og dens forløb, dels det langstrakte rumlige forløb og de mennesker, der færdes.

Produkt: HESS "city elements" lygte med højde 4m, mørk grafital grå (DB703). Lyskilde oplyser 180 grader. Armaturerne rummer integreret el-udtag funktion til erstatning for tallykeys.

SERPENTINER STIEN

Stiens belysning skal fremtræde sekundært i forhold til Promenaden. Stiens forløb bliver antydnet punktvis af solcelledrevet LED lys, som fordeler sig i belægningen. Skulpturerne bliver oplyst af spots.
Produkt: Outsider solcelledrevet LED 97x97mm.

Værn

Pullert

Affaldskurv

Bænke

HAVNEGADE OG PARKERINGSOMRÅDER

Nørre Havnegade oplyses med høje lygter i fast takt, der dækker hele strækningen som et sammenhængende rumligt forløb. Dog hvor gaden gennemskærer Marina Park erstattes lygterne af en pladsbelysning. De nordlige parkeringsområder har tilsvarende lygter, som rumligt indrammer parkeringspladsen.

Produkt: HESS "city elements" lygte med højde 6m, mørk grafital grå. Lyskilde målrettet vejen. Indskudt lyskilde (intermediate extension) målrettet fortov / cykelsti.

TORVET / AKTIVITETSPLADSEN / MARINA PARK

De tre områder oplyses af en gruppe af tre master, hvis spots målrettes de væsentligste punkter på fladerne. De placeres som et selvstændigt element under hensyn til flows, facader og indretningen iøvrigt. På Torvet og Aktivitetspladsen kan indbyggede eludtag servicere ved fx. koncerter og andre events, der får behov for strøm. Ved bådpladserne skal der vælges en løsning for udtag til el og vand, der falder ind i området øvrige inventar og samtidig sikrer at færdslen ved kajhammeren kan foregå forsvarligt. Lokalt ved Marina Park erstatter en gruppe af master vejbelystningen og en central placering på pladsen - i synslinien fra Dybbølgade - skaber en sammenhæng og et fokuspunkt på tværs af Alssund.

Produkt: HESS "city elements" lygte med højde 9m, mørk grafital grå, 3stk. i gruppe.

PARKERING UNDER DÆK

Grundniveauets åbenhed lader dagslyset strømme ind og om aftenen skinner lyset ud. Fra Sønderborgs Jyllandsside, fra Alsion og Dybbølsøgade, vil man kunne se kraftige, vandrette lys striber, der udgår fra dækket og giver bydelen et let svævende udtryk.

STRATEGI FOR INVENTAR

Delområdernes siddemuligheder skal understøtte områdets hensigt med grader af social udveksling og bredde af målgruppe. En type bænk udgør et gennemgående træk i hele området. Den skal kunne opfylde behovet for en komfortabel siddeplads med ryglæn for en eller få sammen og den skal falde naturligt ind i et maritimt, et bymæssigt og et parkagtigt miljø. Hvor omgivelserne taler for det er en tosidet version en valgmulighed.

Særligt langs den landskabelige del af Promenaden vil store skulpturelt formede glatte, sorte sten, i form af uformelle siddemuligheder indfinde sig. De appellerer fortrinsvis til yngre og børn. På Torvet og Aktivitetsdækket vil flere uformelle siddemuligheder i form af

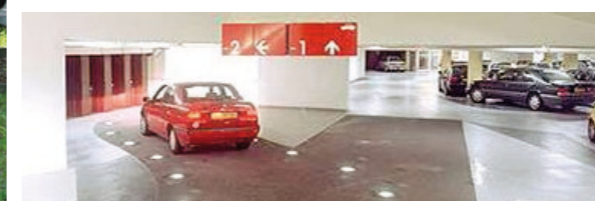
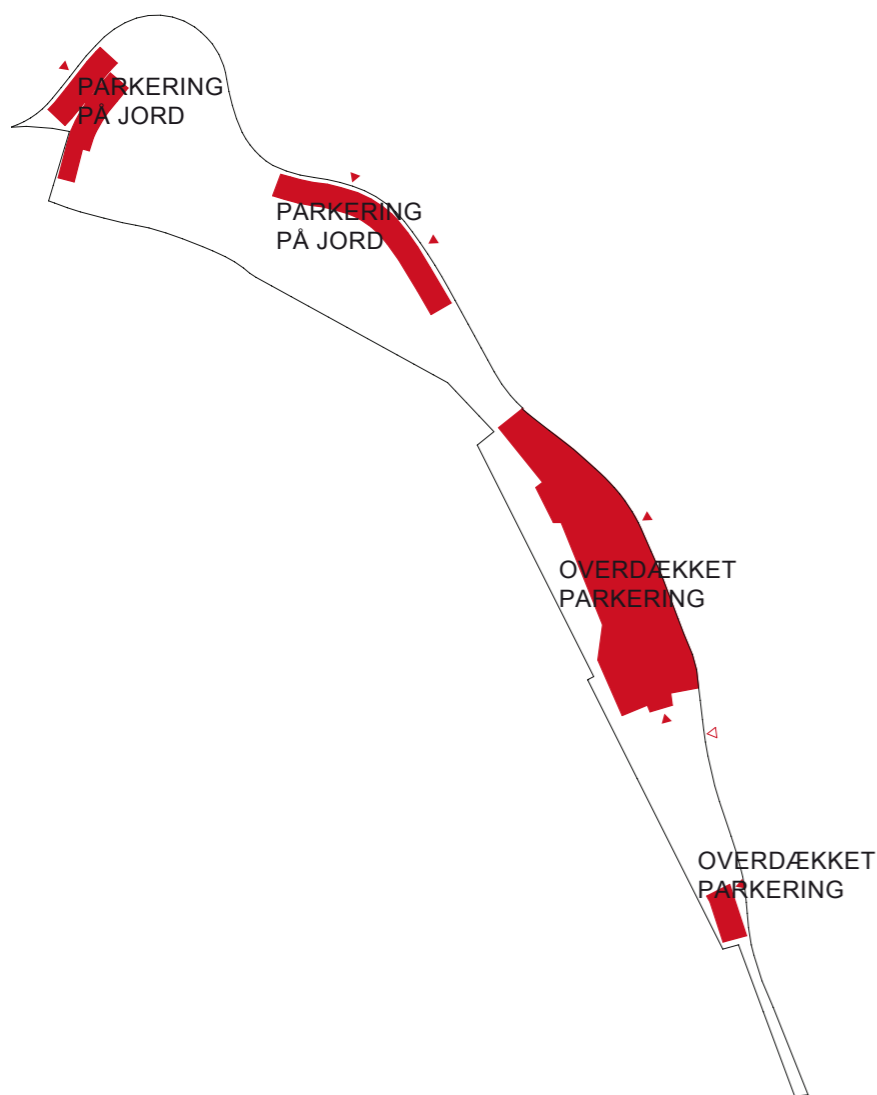
trappeanlæg og lave mure være integreret i byrummenes indretning og være i tråd med den kropslige udfoldelse stederne byder på. De dækker samtidig behovet for at flere kan samles til kortere eller længere ophold.

Hvor terrænforskelle optager mere end 50cm skal der være værn og hvor fladen skal adskilles mellem kørende og gående skal der være pullerter. Samme pullerter benyttes som standere for cykelparkering, blot med kortere afstand på 50cm mellem hver. Steder med siddemuligheder skal være forsynet med affaldskurve. Elementerne skal have en sammenhæng i udtryk og skal ligesom belysningen være sammenbindende elementer for hele området. Al metal skal have overflade af mørk grafital grå.

Produkter:

Metalco Sedis, bænk
Metalco Sedis Torsion, bænk to-sidet
G9 City Panser Pizza, Affaldskurv
Metalco Palus, pullert
Metalco Transeo, værn

Skiltning og henvisninger skal så vidt muligt være udstanset i belægningsfladerne og i facadehjørner tydeliggjort med målrettet belysning. Der skal etableres særskilt affaldshåndtering fra bådpladserne.

STRATEGI FOR PARKERING

Parkeringsområdernes kvalitet er afgørende for førstehåndsindtrykket - det skal være et imødekommende og præsentabelt sted at ankomme til. Der er to typer af parkering: på den grønne flade samt under dæk.

I den nordlige del er 2 parkeringspladser integreret i Byparken, hvor de lægger sig ind langs kanten af parken og indfletter sig i parkens grønne flade og med randbeplantningen. Kørefladerne samt indkørsler tegner tydeligt et robust spor med fast belægning af sorte klinker i et selvlåsende belægningsmønster. I fladen vil tværgående grønne spor af sorte græsarmerede klinker bryde de langstrakte flader. Selve parkeringsfladerne får et grønt islæt ligeledes med græsarmerede klinker, der der bibringer lethed og sikrer at den grønne flade perforerer de belagte flader ved at "flyde" igennem.

Hele parkeringspladsen er forsænket i forhold til parkens øvrige niveau – ca. 40cm for at nedtone bilernes dominans. Kørefladerne har pilhøjde og det overfladevand, der ikke naturligt vil nedsives, vil blive afvandet til grøfter med brønde. Fra pladserne vil koblingsstier forbinde til de bygningsnære pladser. Stierne er belagt med sorte klinker med lejlighedsvis tværgående linier af sorte græsarmerede klinker. Stierne skal samtidig udgøre redningsveje, og

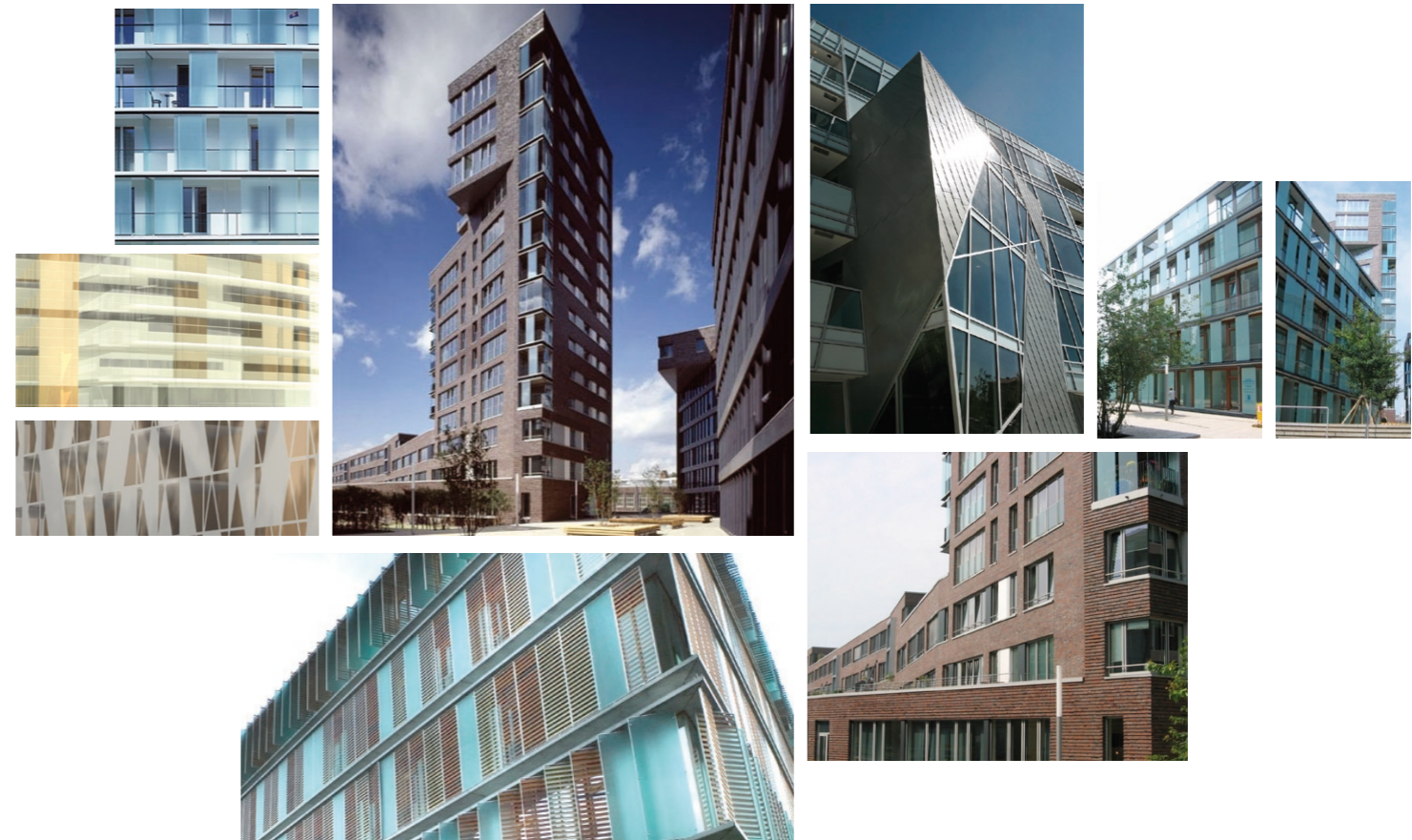
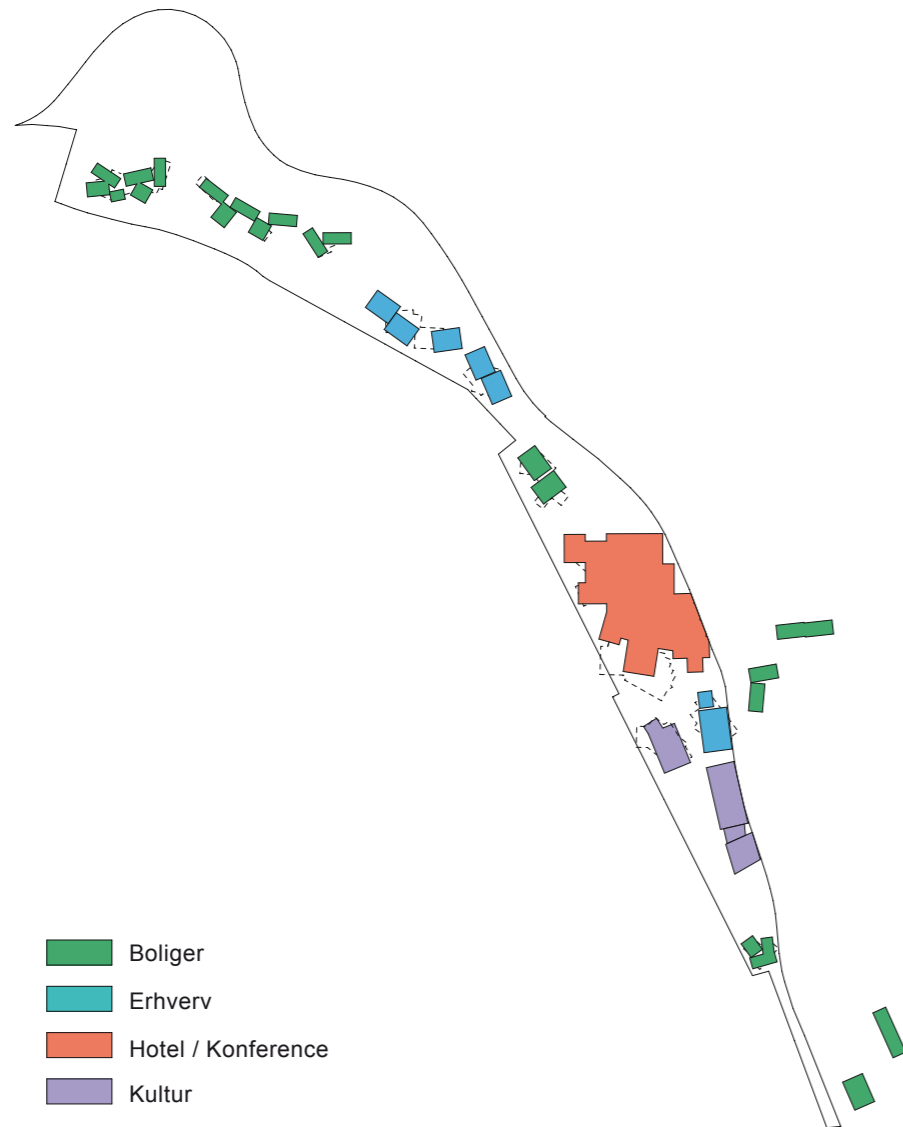
skal derfor være armerede på den ene side til en bredde, der i alt dækker kravene til redningsveje.

I den centrale og sydlige del skal området kunne rumme et stort antal biler. Ud over af- og pålæsning samt varekørsel vil al parkering være placeret under dæk på et grundniveau i kote 1,0m dog 0,0m under boliger i syd. En-srettet kørselsretning giver optimalt flow og der er ind- og udkørsel hhv. nord og syd for Helgolandsgade. Under dækket skal der være maksimalt indfald af naturligt lys, ligesom rummet skal fremstå med lyse gulve og vægge. Letheden i konstruktionen kan være udtrykt ved eksempelvis perforering af dækket til ovenlys, åbne sider samt ved at trække dækket fri af facader så mellemrummet / sprækkerne skaber lys/skyggeeffekter. Bygningernes forankring nede på grundniveau bliver synliggjort og det underjordiske niveau bliver et multianvendeligt aktiv. Ud over funktionen som parkering kan andre aktiviteter / events lejlighedsvist udfolde sig.

Konstellationen stiller store krav til forbindelsen mellem oppe og nede idet meget af bylivets flow vil foregå i vertikale bevægelser, ligesom terrænforskellen kræver særlig opmærksomhed - både mod vandet og byen.

Dens udtryk skal være et næsten svævende dæk, hvis vertikale kanter og vægge skal fremstå så åbne / transperante og lette, som det er muligt. Flowet mellem oppe og nede skal foregå ubesværet via ramper, åbne elevatorårne og brede trappe/rampe anlæg, som tilsammen integreres i en arkitektonisk helhed og hvis placering understøtter det naturlige flow.

Parkeringspladserne sikres mod indtrængende regnvand og vand fra havnebassin, under ekstreme vejr-situationer.

STRATEGI FOR ARKITEKTONISK UDTRYK

Det er væsentligt at fastslå, at Masterplanen udgør en helhed, hvor alle delelementer hver især indordner sig den overordnede sammenhæng. Derfor er det afgørende at Masterplanens særlige kendetegn bliver sikret, dvs. forholdet mellem den centralt liggende urbanitet og den nord- og sydlige landskabelighed, rumlighederne samt mangfoldigheden af dynamisk forskudte bygningsformer. Ved ændringer og tilpasninger, der kunne bringe helheden i fare, skal følgende grundbetingelser blive respekteret og overholdt:

Mangfoldigheden som udtryk i Masterplanens volumenmæssige formsprog
 Bygningernes fodaftryk i forhold til byrummenes udstrækning
 Fastlagte kig og fysiske åbninger
 Fastlagte flows og bevægelsesmønstre
 Aktive facader og indgange

Bæredygtighed skal indgå som forudsætning for al nybyggeri i området. Det er vigtigt på forhånd at analysere, hvordan man undgår at belaste omgivelserne, men i stedet bidrager til at sikre de bedste rammer for naturen. På denne måde kommer mest muligt i spil, fra byggematerialer og energi-produktion til regnabsorbering og genanvendelse af overskudsvarme. Det vil være logisk at undersøge mulighederne for at benytte havnens vand som supplement til opvarmning og afkøling af bygningerne.

Facadeudtryk

Bygningernes udtryk skal afspejle deres indhold og den menneskelige skala skal være til stede i dimensioneringen af facaderne fx. ved aflæselighed i etageadskillelsen. Bygninger, der ligger i én enklave skal have et form- og facademæssigt slægtskab, således at de kan referere til hinanden. Stueetagen bør i stor udstrækning udtrykke åbenhed evt. være transparente for at give bygningerne et indbydende udtryk. Bygningerne skal bringe variation i størrelse og proportioner til de åbne rum.

Det er intentionen, at der skal være variation i materialevalget, og ingen materialer er fastlagt på forhånd. Materialer med et naturligt udtryk har fortrinsret. Dvs. at rustfrit stål foretrækkes frem for malet stål, anodiseret aluminium frem for pulverlakeret, håndstrøgne mursten frem for maskinfremstillede mursten osv. Facade behandlingen skal være ensartet. I bygninger der er sammensat af flere former, kan hvert element behandles forskelligt, dog uden at kompositionen mister sin homogenitet.

Alle tage udformes som flade konstruktioner (eksisterende bygninger undtaget), således at bygningerne slutter visuelt ved overkant ydervæg, uden udhæng eller gesimser.

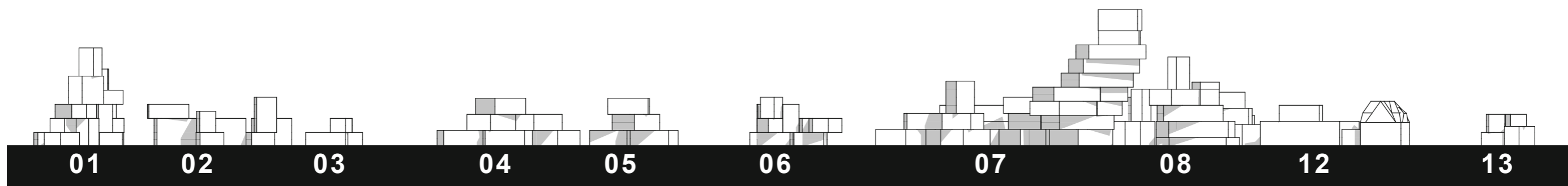
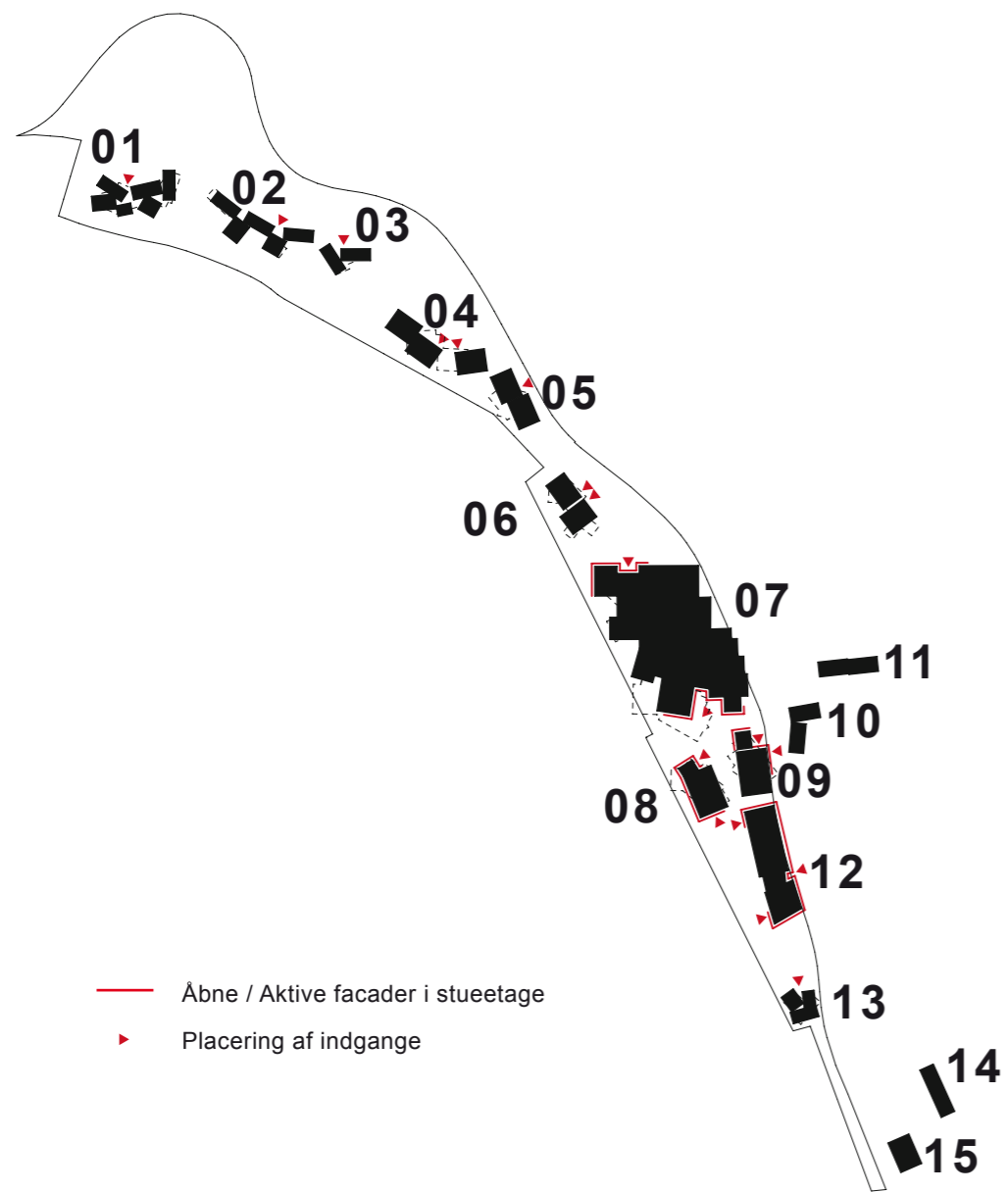
Boliger

Generelt for boligerne er, at de har indgang fra landsiden, hvor indgangspartierne så vidt muligt samles omkring en fælles halvoffentlig ankomstplads. Indgangspartierne udformes således at deres funktion fremstår utvetydigt. Vertikalt translucent glas kan bruges på boligårnet for at sikre en højere grad af uforstyrrelse i soveværelserne. Beboelse bør have tilbageliggende balkoner.

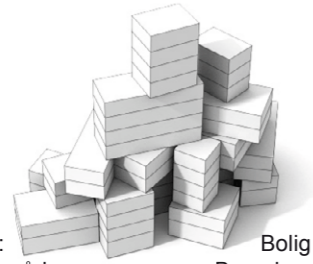
Erhverv / Kultur /kommercielt

Generelt er alle ind- og udgange placeret så de understøtter områdets bevægelsesmønstre og bidrager til livet på pladserne og de overordnede gangstrøg. Ligeledes er det væsentligt at facader og indgange ikke vender ryggen til den bagvedliggende by og Nørre Havnegade, hvorfra området opleves.

Der bør være sammenhæng mellem valg af materialer og mønstre til gulve og udendørsbelægningen, for derved at opløse grænsen mellem inde og ude. Horisontalt translucente bånd kan bruges i erhvervsdelen. Omkring Torvet er der mulighed for tilbagetrækning (arkader) eller fremspring (udhæng) af hensyn til komfort i forbindelse med ankomst og cirkulation. Store samlende lobbyer overdækkes med en åben uafhængig struktur, der giver afskærmning samtidig med at gadens udendørs atmosfære bevares.

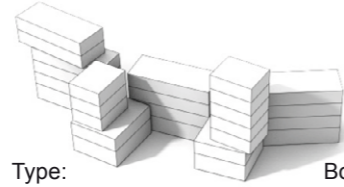

01

Type: Bolig
Delområde: Byparken
Etager / ca. kvm.: 14 / 5.500

02

Type: Bolig
Delområde: Byparken
Etager / ca. kvm.: 6 / 3.500

03

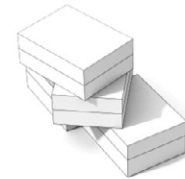
Type: Bolig
Delområde: Byparken
Etager / ca. kvm.: 4 / 1.000

04

Type: Erhverv
Delområde: Byparken
Etager / ca. kvm.: 6 / 3.600

05

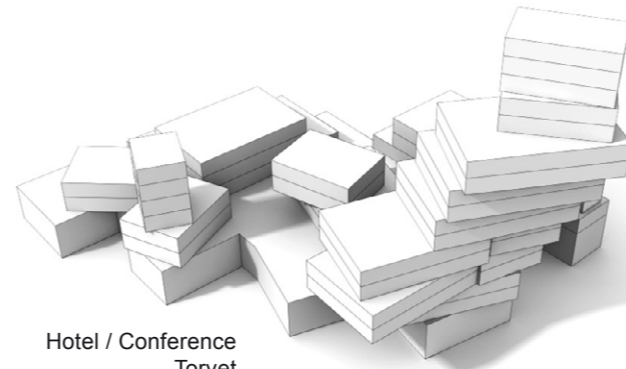
Type: Erhverv
Delområde: Byparken
Etager / ca. kvm.: 6 / 2.400

06

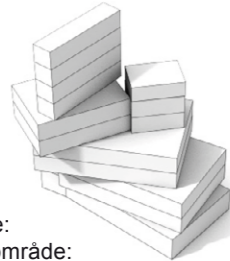
Type: Bolig
Delområde: Aktivitetsdækket
Etager / ca. kvm.: 7 / 2.900

07

Type: Hotel / Conference
Delområde: Torvet
Etager / ca. kvm.: 18 / 24.600

08

Type: Kultur
Delområde: Torvet
Etager / ca. kvm.: 11 / 4.100

09

Type: Erhverv
Delområde: Torvet
Etager / ca. kvm.: 7 / 4.400

10

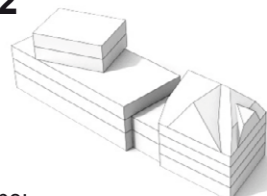
Type: Bolig
Delområde: Nørre Havnegade
Etager / ca. kvm.: 4 / 1.600

11

Type: Bolig
Delområde: Helgolandsgade
Etager / ca. kvm.: 4 / 1.600

12

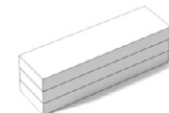
Type: Kultur
Delområde: Marina Park
Etager / ca. kvm.: 5 / 5.300

13

Type: Bolig
Delområde: Marina Park
Etager / ca. kvm.: 5 / 1.500

14

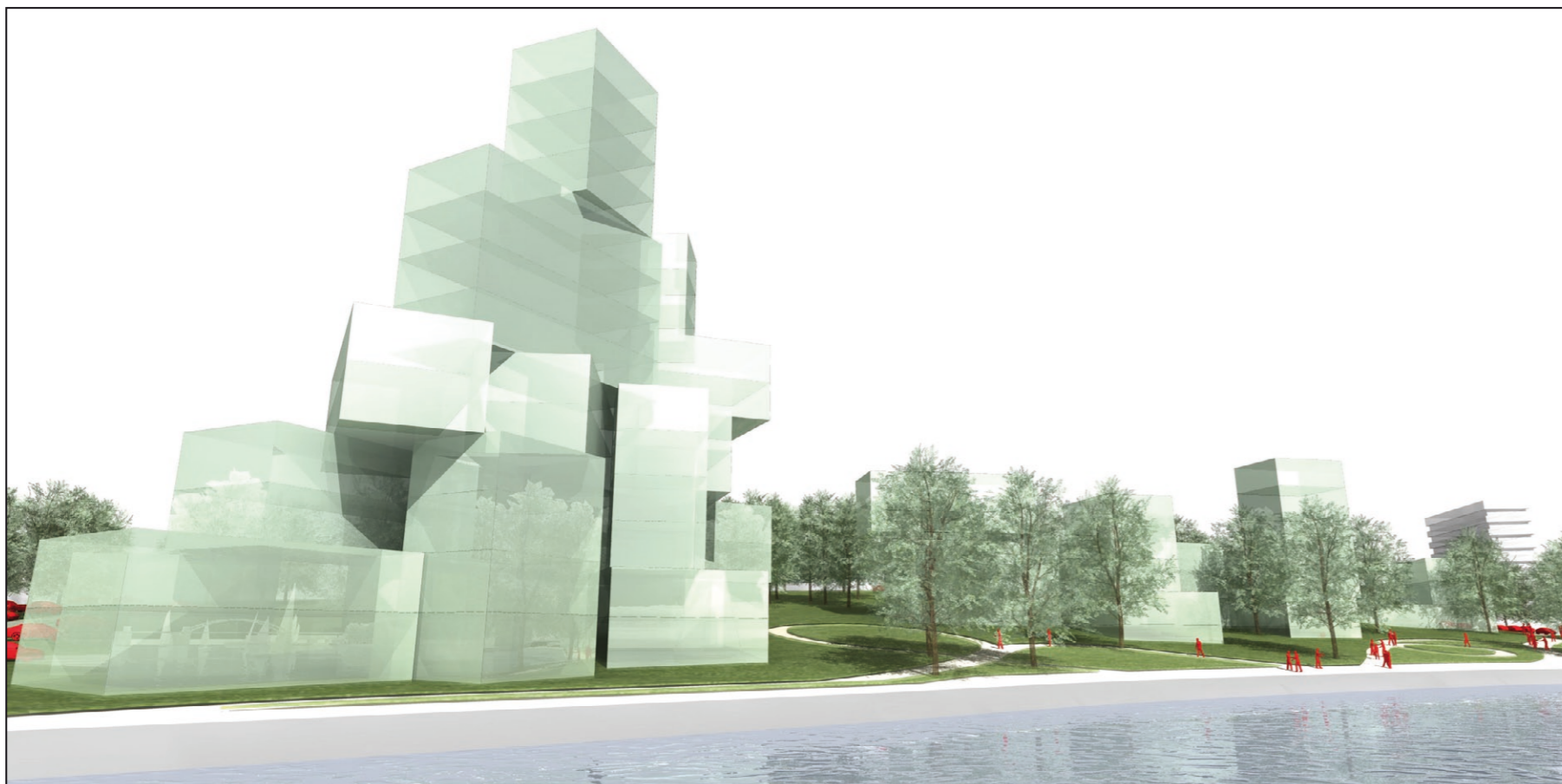

Type: Bolig
Delområde: Infill
Etager / ca. kvm.: 3 / 1.000

15

Type: Bolig
Delområde: Infill
Etager / ca. kvm.: 3 / 1.000

DELOMRÅDE 01: BYPARKEN

RUM

Byparkens rum orienterer sig omkring bygningerne og den centrale grønne flade. Med høje træer i grupper eller solitært skabes større og mindre rumligheder. I den sydlige erhvervsdominerede del vil spredte, træer skabe et lysåbent scenarie, hvor man bevæger sig under det lette løv. Ved at plante tæt på facaderne vil træernes kroner komme bygningsvolumnerne i møde og skabe svalende flimmerskygge. I den boligdominerede del samles træerne i grupper, så der på én gang er sikret lys og en grøn rummelighed, der formidler og formildner skalaen og klimaet mellem bygningerne og mennesket. Det er væsentligt, at der er sikret flere kig til vandet, samt at det er muligt at bevæge sig frit på tværs mellem bygningerne. I fladen udgør græsset den primære overflade, som flyder til kant og definerer udstrækningen af parkrummet. Et let bevæget terrænskaber mindre rumligheder. Terrænforskellen til det højere liggende vejtracé formidles gennem en blød vestvendt skråning ned til parken, hvor mere eller mindre spredte træer skaber en, endog perforeret, rumlighed.

LIVSFORMNING

I byparken er stemningen uformel og afslappet. Det daglige liv udspiller

sig omkring boligerne, hvis umiddelbare nære omgivelser er halvoffentlige zoner, hvor beboerne har fælles terrasser og ankomstarealer. Tværgående linier skaber zoner, hvor den primære bevægelse til og fra bygningerne bliver koncentreret på belagte flader. Det er væsentligt, at de belagte flader dog brydes af grønne felter og i det hele taget signalerer en offentlig karakter, således at den almene tilgængelighed ikke bliver reduceret. Belægningerne skal derudover sikre mulighed for kørsel tæt på bygningerne til flyttevogne, redningskøretøjer og andre særlige transportere.

En begrænset programmering generelt i parken giver frihed til selv at foretage tilvalg eller fravalg af engagement i rummet. Det er et grønt frirum – en ramme for rekreation, refleksion samt ophold og leg. Man kan indtage og definere sit eget sted i den større sammenhæng eller man kan deltage i et fællesskab.

KROP & BEVÆGELSE

Byparken er et fredfyldt og trygt sted med en klar afgrænsning. Den rummer inviterende former, flader og elementer, som skaber ro og helhed. Beplantningen skaber bløde overgange mellem lys og flimmerskygge. Parken er visse

steder mere naturpræget med variation af plante- og dyreliv som bidrager til at skabe stedets sanselighed. Siddemuligheder er både for få og for flere, der ønsker at samles. Det er væsentligt at der også er åbne flader – en plæne, hvor større fælles aktiviteter kan foregå, man kan lytte til eller deltage i som fx mindre koncerter og familiepicnic.

En skulpturpark, er knyttet til Promenaden som et scenarium, hvor man via smalle snoede stier får mulighed for at træde fra af promenadens strøm og bevæge sig rundt og opleve elementerne samtidig med at blikket bestandigt skifter retning.

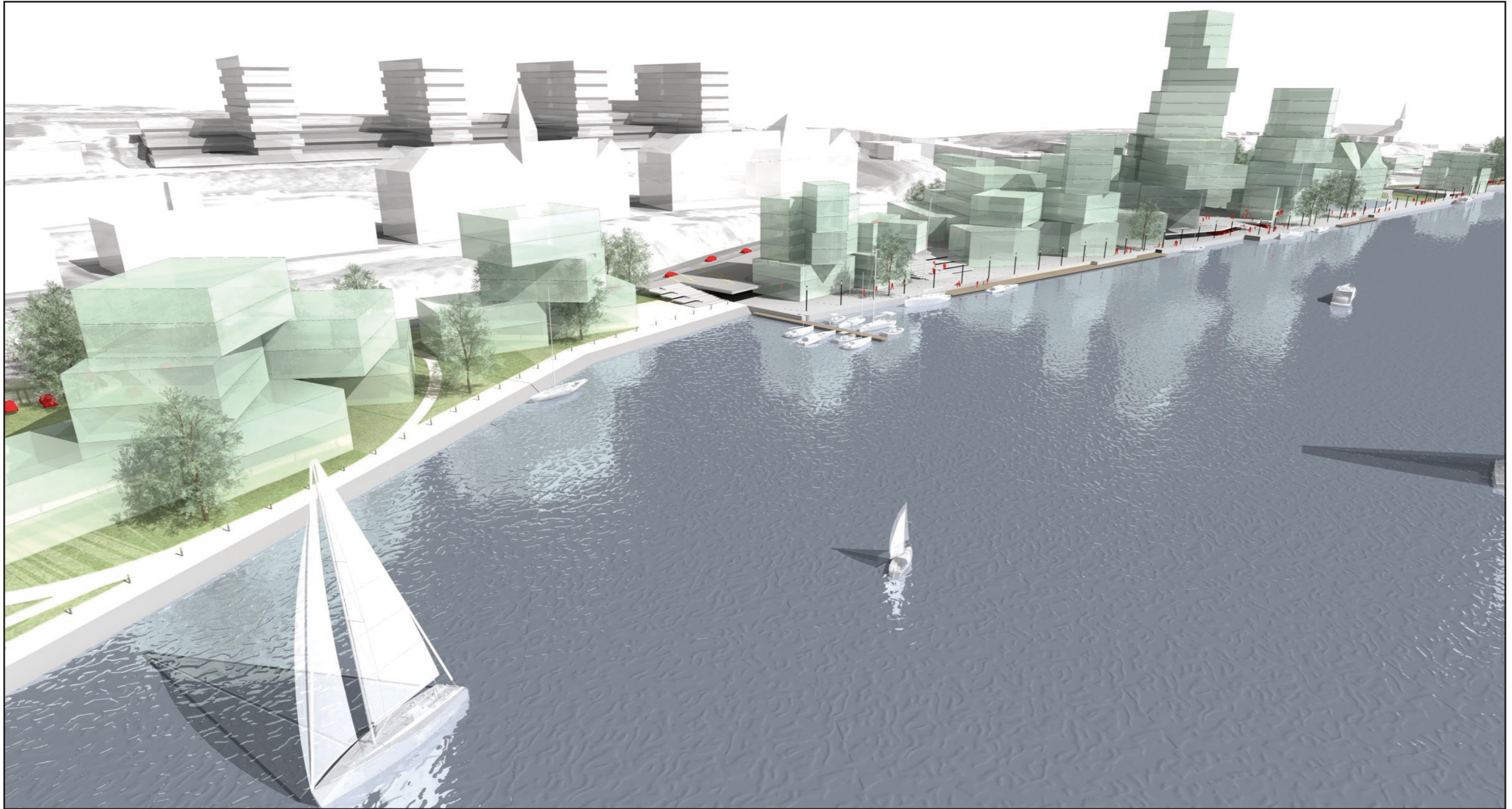
DELOMRÅDE 01

Byparken

Områdeplan
1:1.000

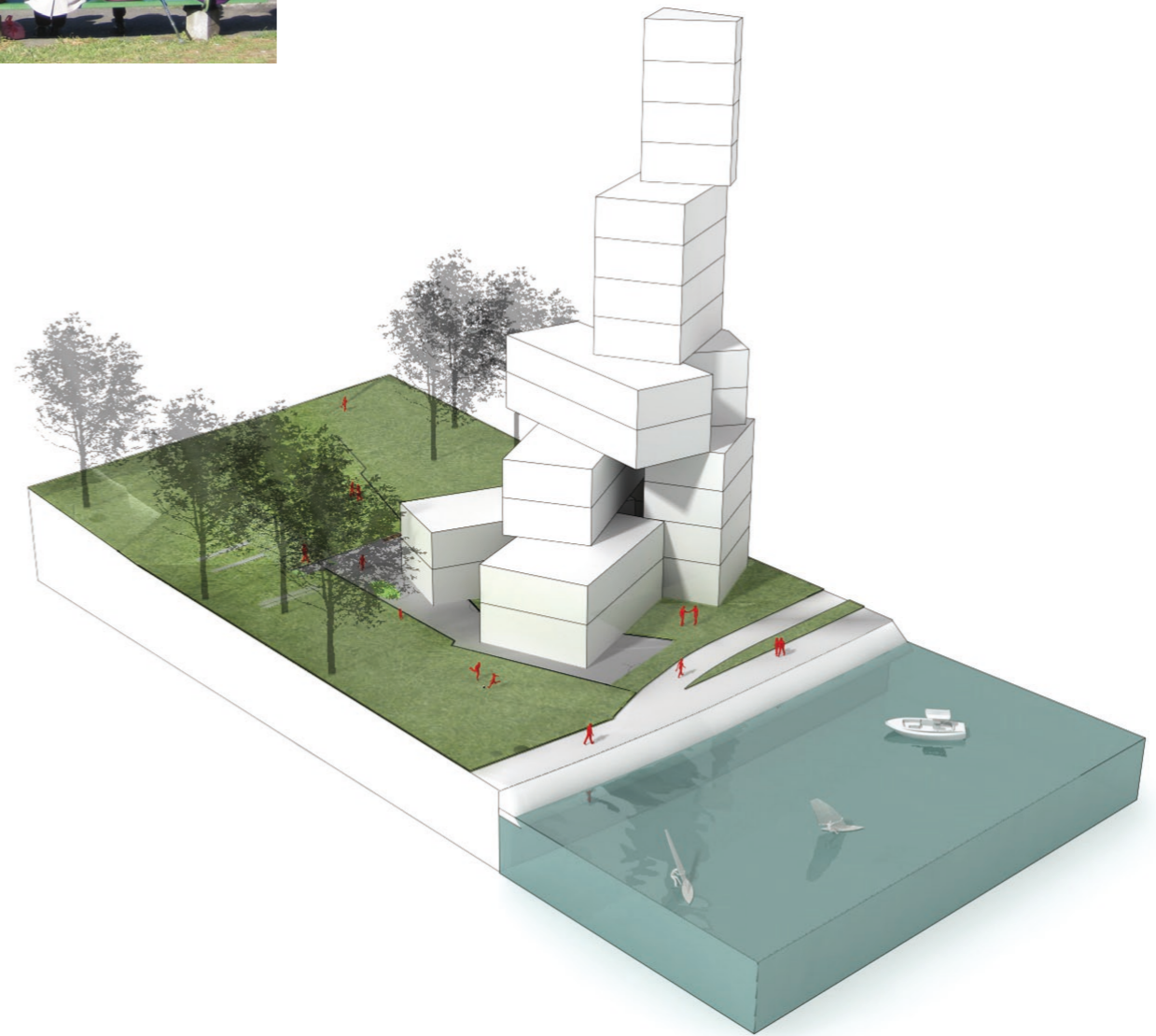
DELOMRÅDE 01

Byparken

Områdeplan
1:1.000

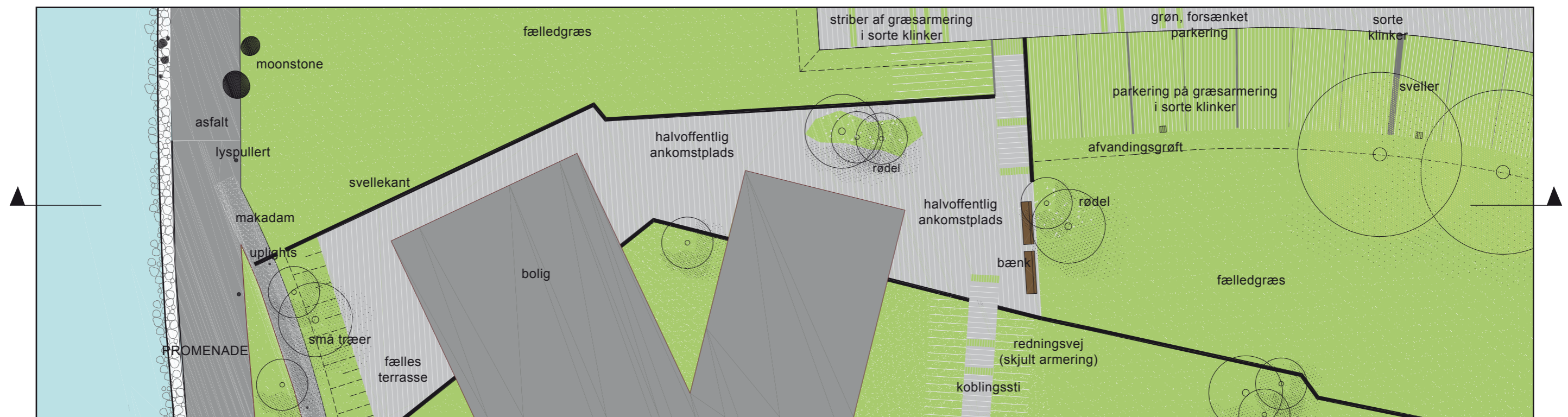

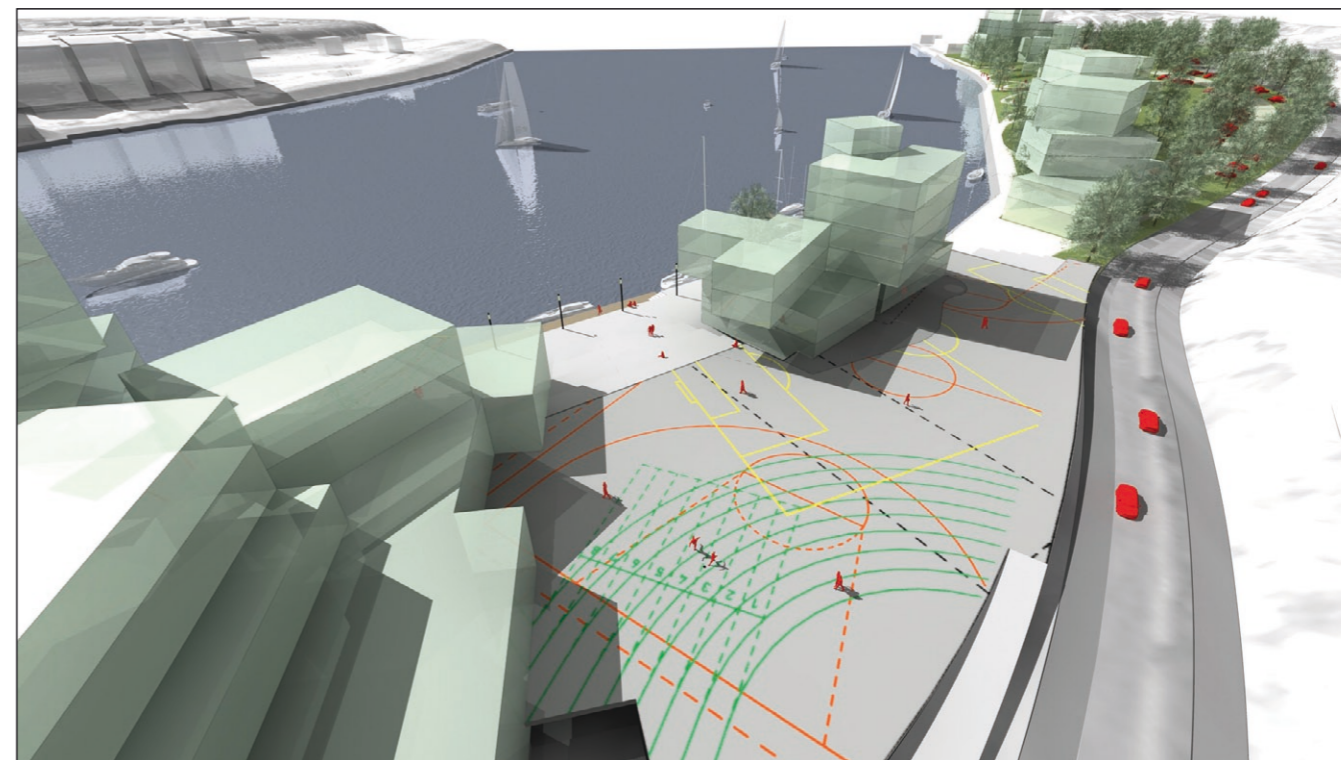
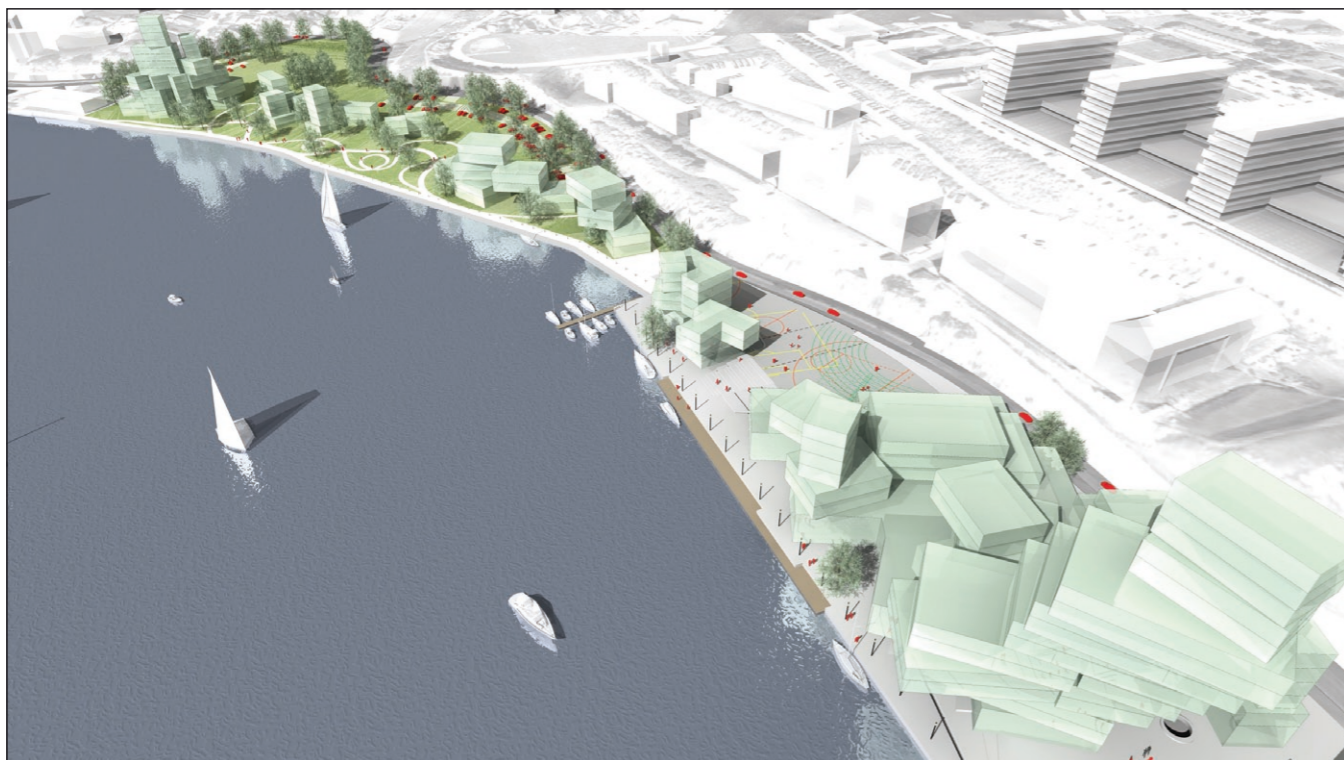
DELOMRÅDE 01 Byparken

SNIT
1:200

PLANUDSNIT
1:200

DELOMRÅDE 02: AKTIVITETSDÆKKET

RUM

Rummet er åbent og knyttet til fladen, hvorfra man orienterer sig frit på kryds og tværs, indad og udad – derhen hvor opmærksomheden fanges. Åbenheden til vandet er sikret med en udsigtstrappe – et amfi trappeanlæg, der skyder sig ind mellem Promenaden og pladsen. Rummets udstrækning defineres primært af fladen, således er rummelighed mere en dynamisk størrelse, som opstår omkring fladens aktivitetselementer og de grupper af mennesker finder sammen omkring aktiviteterne på fladen. Fladen udgør en mere eller mindre hård belægning med 'sports'signaturer og skiftende materialiteter.

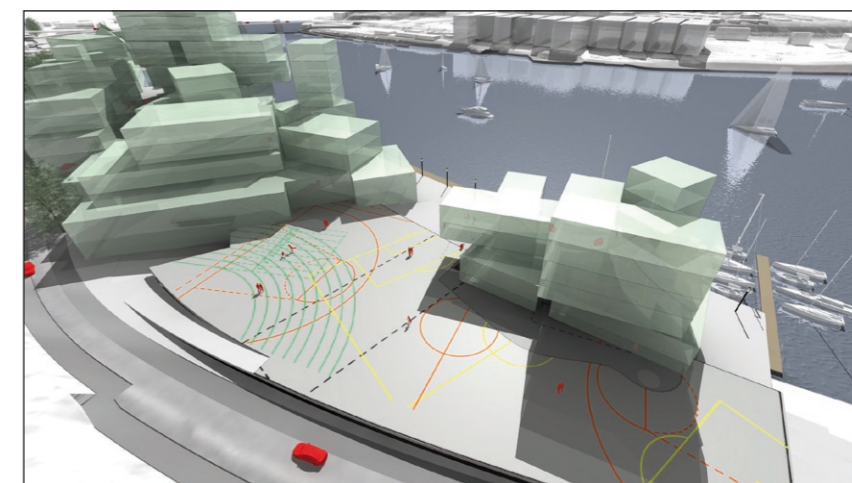
LIVSFORMNING

På Aktivitetspladsen er stemningen uformel, livlig og intens. Den tilbyder mange aktiviteter - sideordnet og samordnet. Det er et aktivt sted til sport / leg / fantasi / musik / teater / spil. Hele fladen er i spil i en ligeværdighed og stadig udveksling. Stedet er præget af brugerne og de aktuelle aktiviteter, der finder sted. Målgruppen er primært de lokale og øvrige som søger aktiviteterne. Man tager del i fælleskabet og udgør en del af en større sammenhæng. Det er væsentligt at legeredskaber- og elementer skal være uprogrammerede

i forhold til forudbestemt leg, men i stedet indgå som elementer / objekter, der understøtter stedets overordnede udtryk.

KROP & BEVÆGELSE

Bevægelse, dynamik og afveksling giver mange indtryk til krop og sind. Hårde og bløde former, flader og elementer inspirerer til forskellig brug. Farver, former og fysisk udfordring skaber stedets sanselighed. Kollektive siddemuligheder integreret fx. i form af lave mure og alternative elementer giver frihed til at kroppen udfordrer sine muligheder. Åbenheden sikrer lys, luft og albuenum til udfoldelserne.

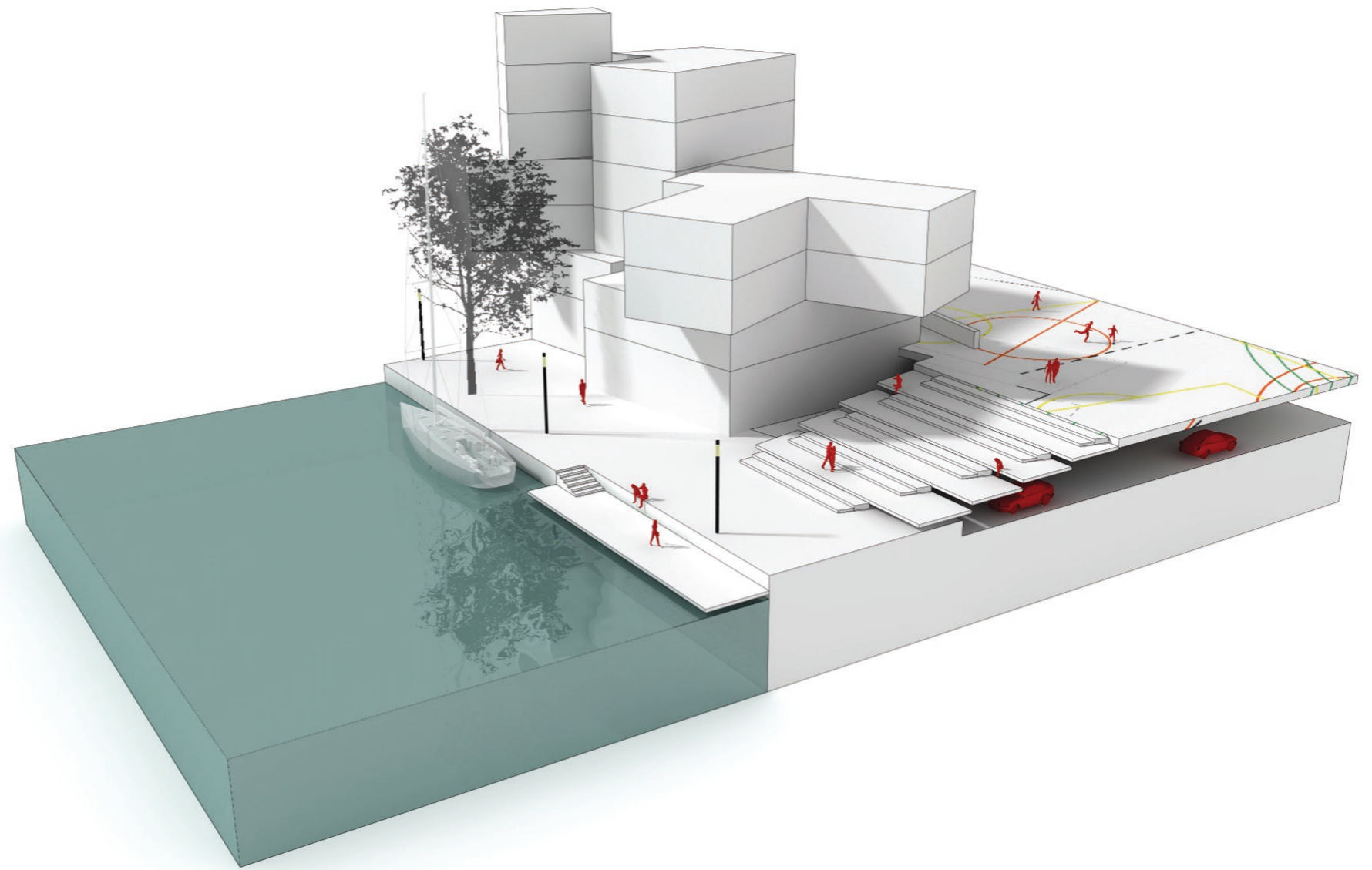
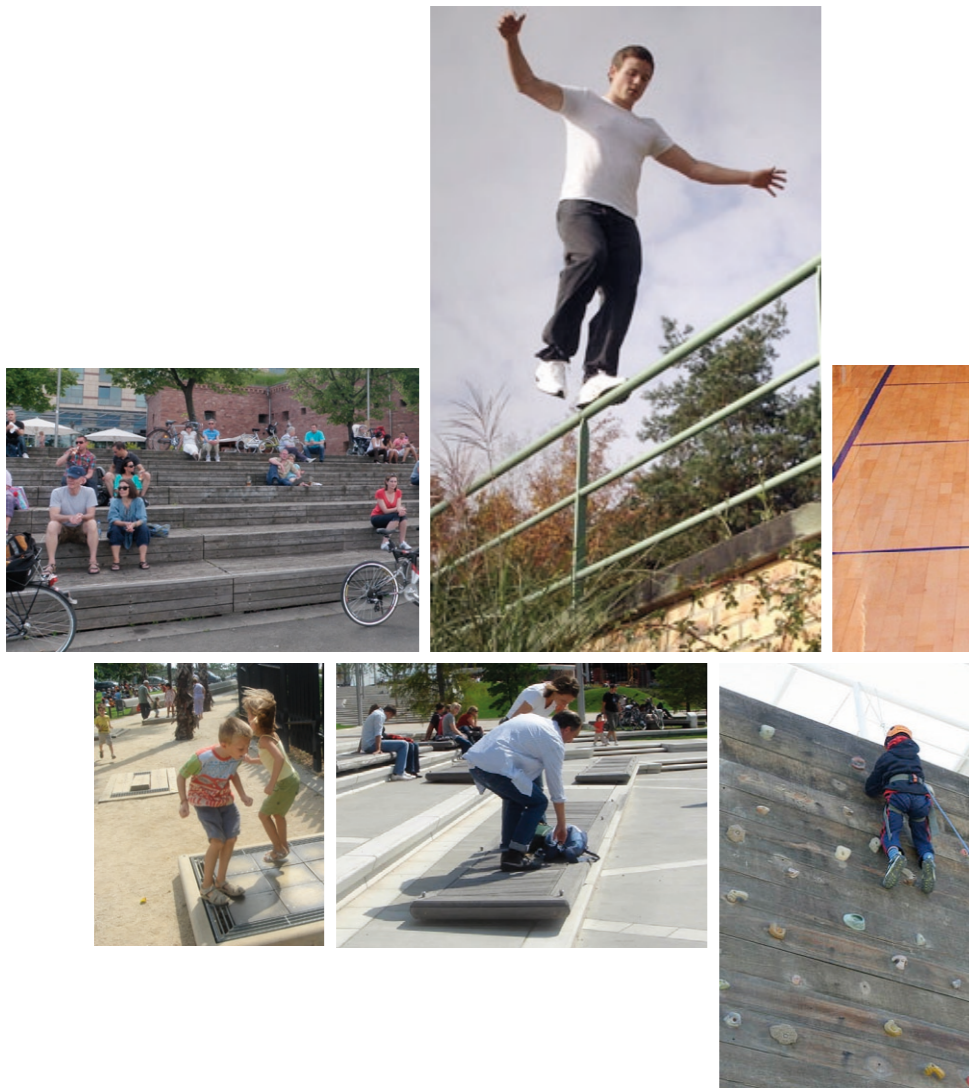
DELOMRÅDE 02

Aktivitetsdækket

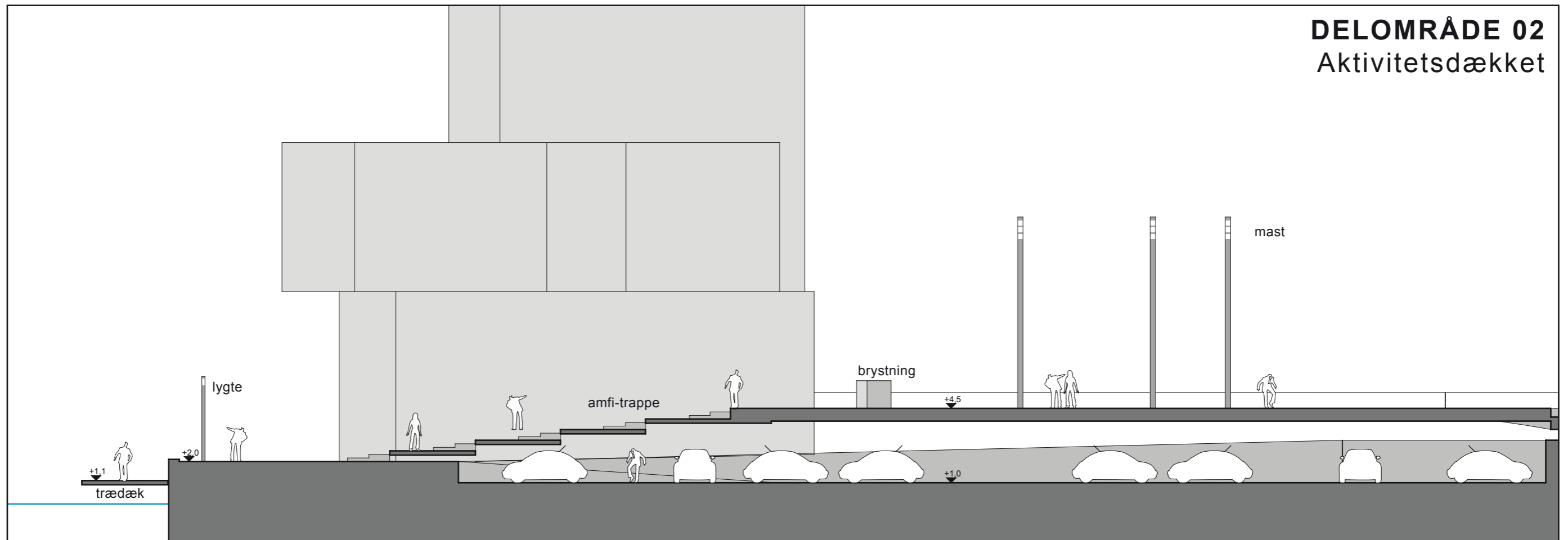

Områdeplan
1:1.000

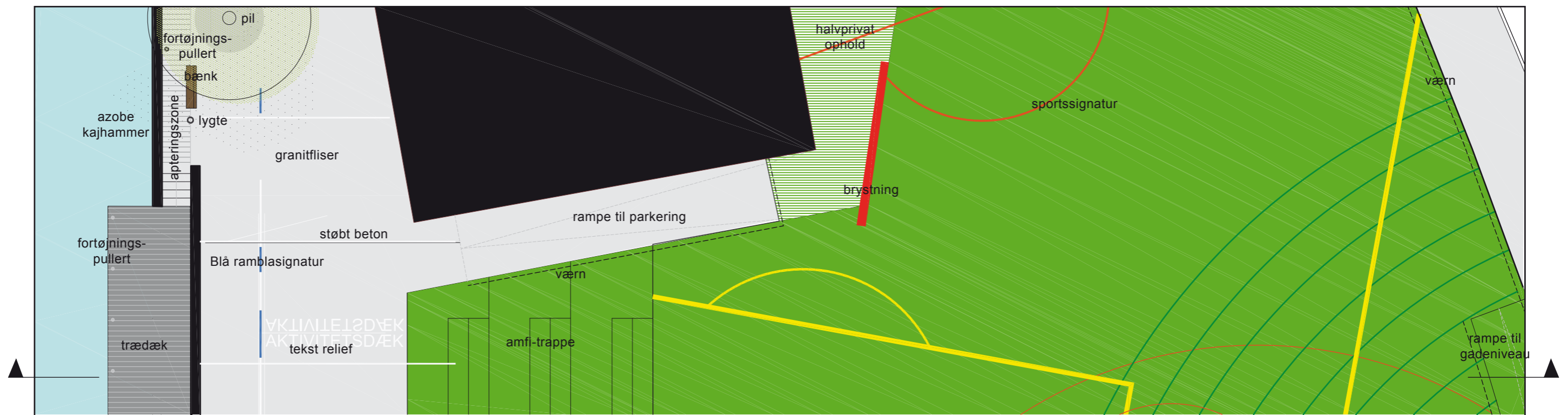

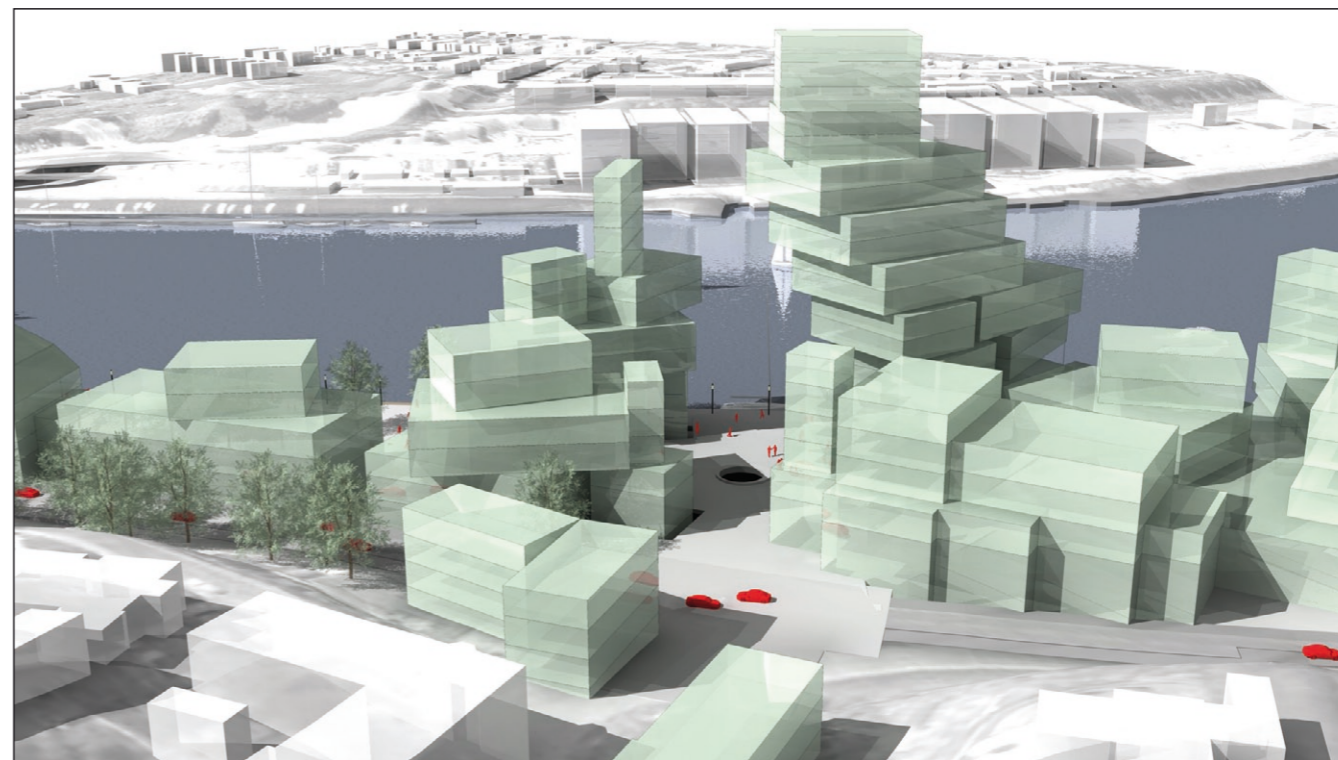
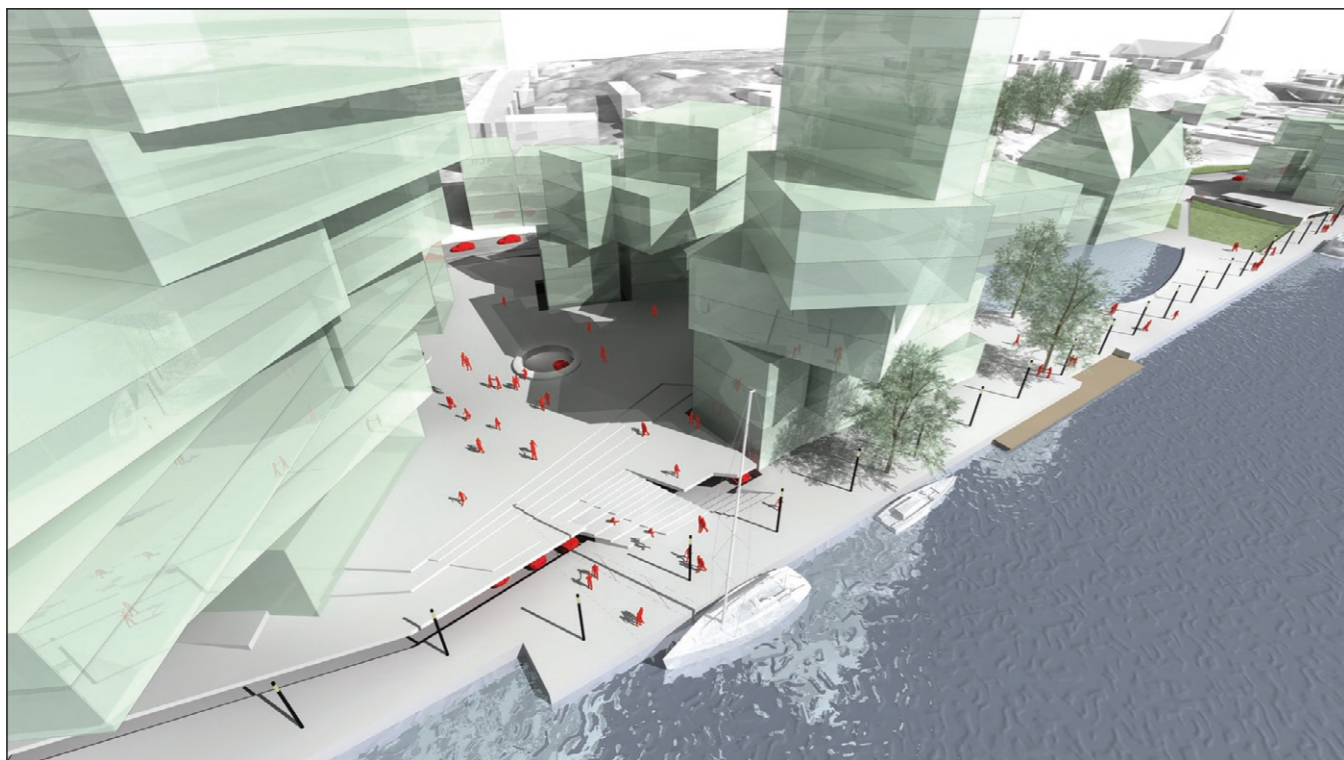
DELOMRÅDE 02 Aktivitetsdækket

SNIT
1:200

PLANUDSNIT
1:200

DELOMRÅDE 03: TORVET

RUM

Torvet udgør et urbant byrum, der har tre betydningfulde roller for byen: som bindeled mellem bymidte og havnefronten, som bydelens centrale byrum og som fordelingspunkt til bydelens øvrige områder. Det er primært orienteret ind mod dets centrale flade. Torvets rumlighed er spændt ud mellem de høje, dynamisk artikulerede facader som omslutter og definerer udstrækningen. Det er ét stort rum med fravær af træer, og hvor kanten er møbleret mens dets centrale flade er åben. Et væsentligt karaktertræk for de tilstødende stræder er, at de har varierende bredde og forskudte retninger med skiftende fixpunkter pga. bygningernes forskudte fodaftryk.

LIVSFORMNING

Torvet er både et både formelt og uformelt urbant byrum. De urbane aktiviteter spænder fra officielle begivenheder, traditioner, turisme, lokal hverdags trafik og hverdagens gøremål samt de som søger rekreation og / eller det sociale. Det rummer et sammensurium af hændelser, aktiviteter, samtale og udveksling. Torvet har en forskelligartet social identitet: det formelle - i kraft af rummets placering og størrelse, og det uformelle - kantens liv og det frie gulv til som en scene for kommercielle og kulturelle aktiviteter samt

spontane eller planlagte happenings. De omkringliggende funktioner sikrer en mangfoldighed og skaber rammerne for Torvet som et socialt mødested til udveksling og rekreation. Torvet er levende dag og nat og hele året rundt. Via de brede, udstrakte trin foregår en livlig udveksling mellem Torvet og Promenaden. Torvet er udformet til fodgængere og mod Nørre Havnegade er der afsætningsmulighed for personbiler og taxaer. Det er væsentligt at fladen er dimensioneret og indrettet til at kunne være vendeplads for lejlighedsvis tungere færdsel som særlig varetransport og redningskøretøjer – som en naturlig del af byens liv.

KROP & BEVÆGELSE

Torvet har en livlig, urban og kosmopolitisk stemning. Hårde flader med store formater korresponderer med rummets skala og skaber tilsammen fornemmelsen af en urban situation. En artikulation af fladen med trin, linier og knæk 'skubber' og skaber opmærksomhed på de lineære bevægelser man ellers naturligt vælger at gå ad. Rummet indbyder til bevægelse og hvile – at se og blive set. Bygningernes arkitektur tilfører dynamik og varierer oplevelsen af rummet alt efter hvorfra

man betragter det. Ophold er primært langs kanterne på store kollektive siddemuligheder, eller på trinnene, der fører ned til Promenaden. Ellers naturligvis på de omkransende caféer og restauranternes udendørs områder. Åbenheden skaber, sammen med bygningerne, kontraster mellem lys / skygge og vind / læ.

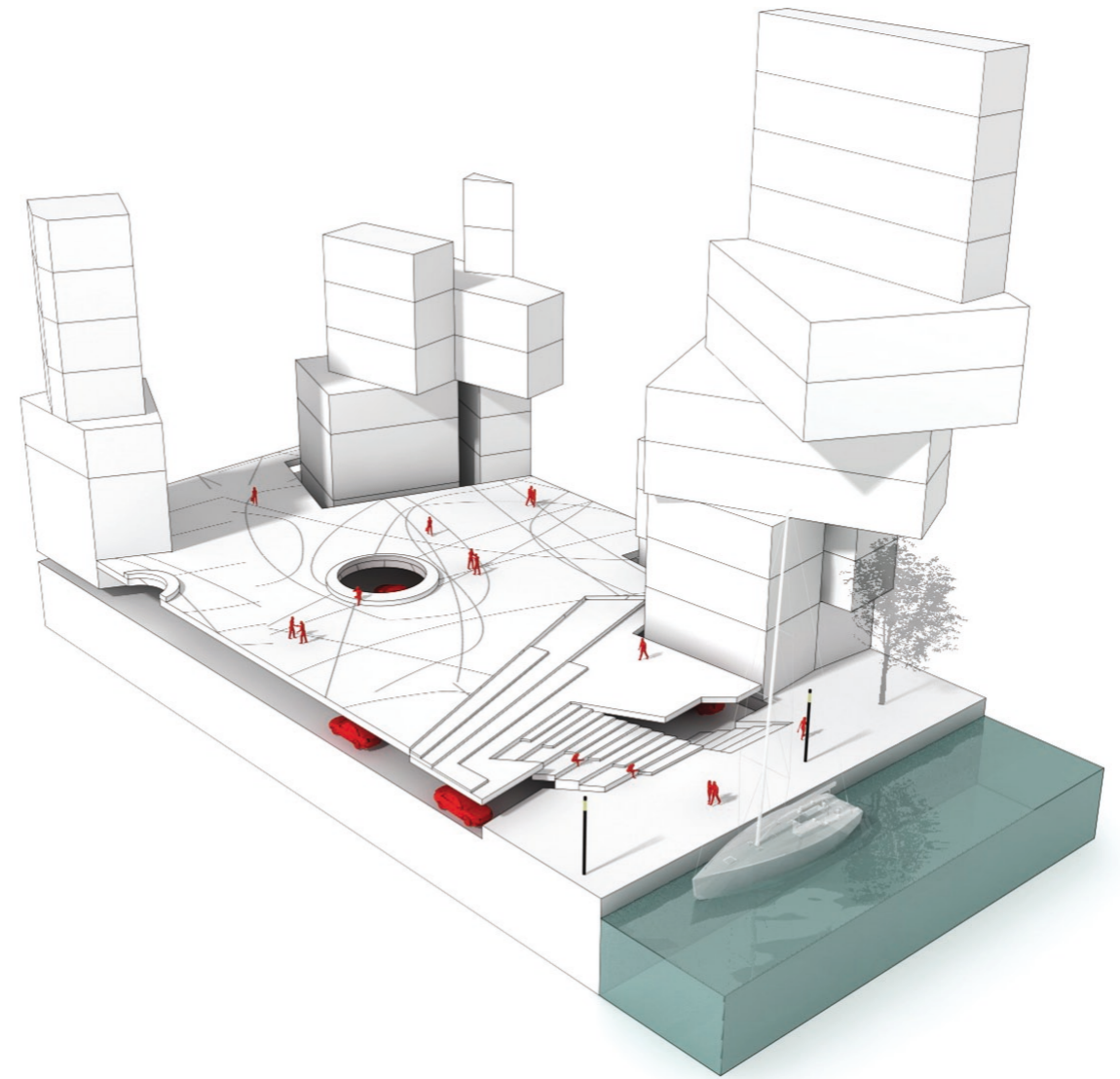
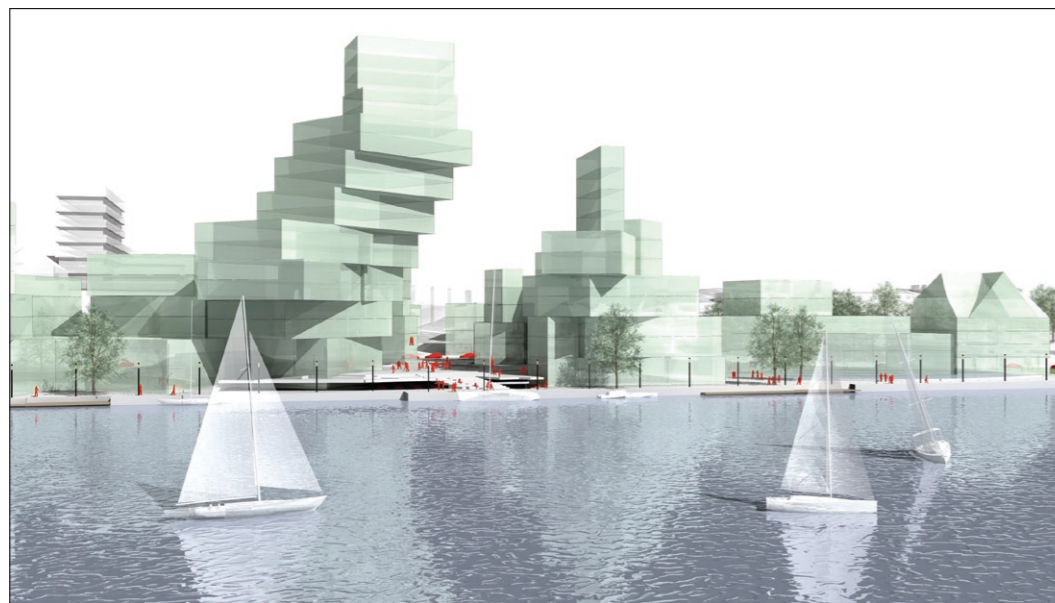
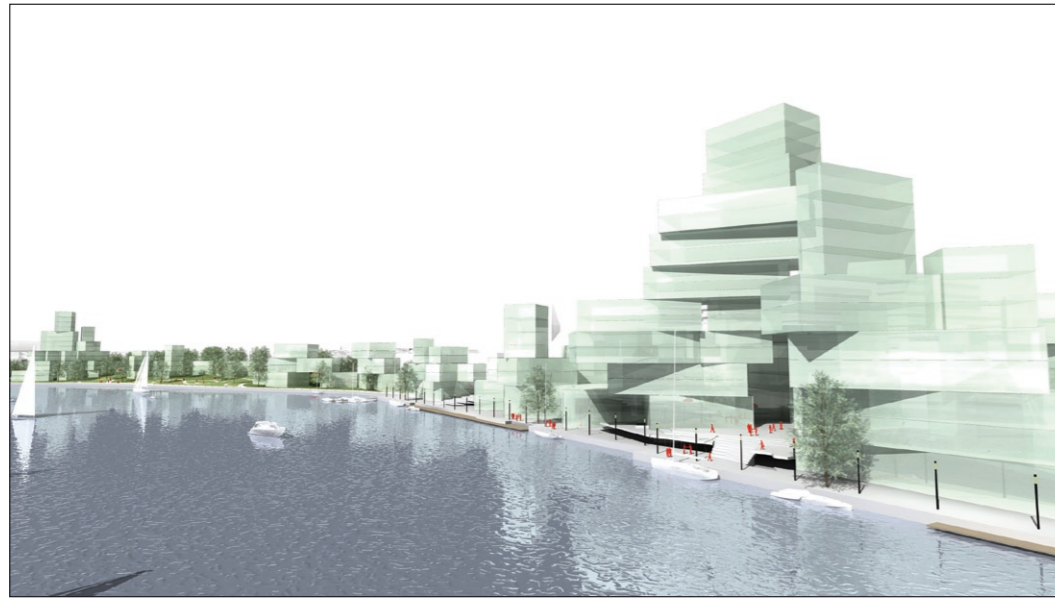
DELOMRÅDE 03

Torvet

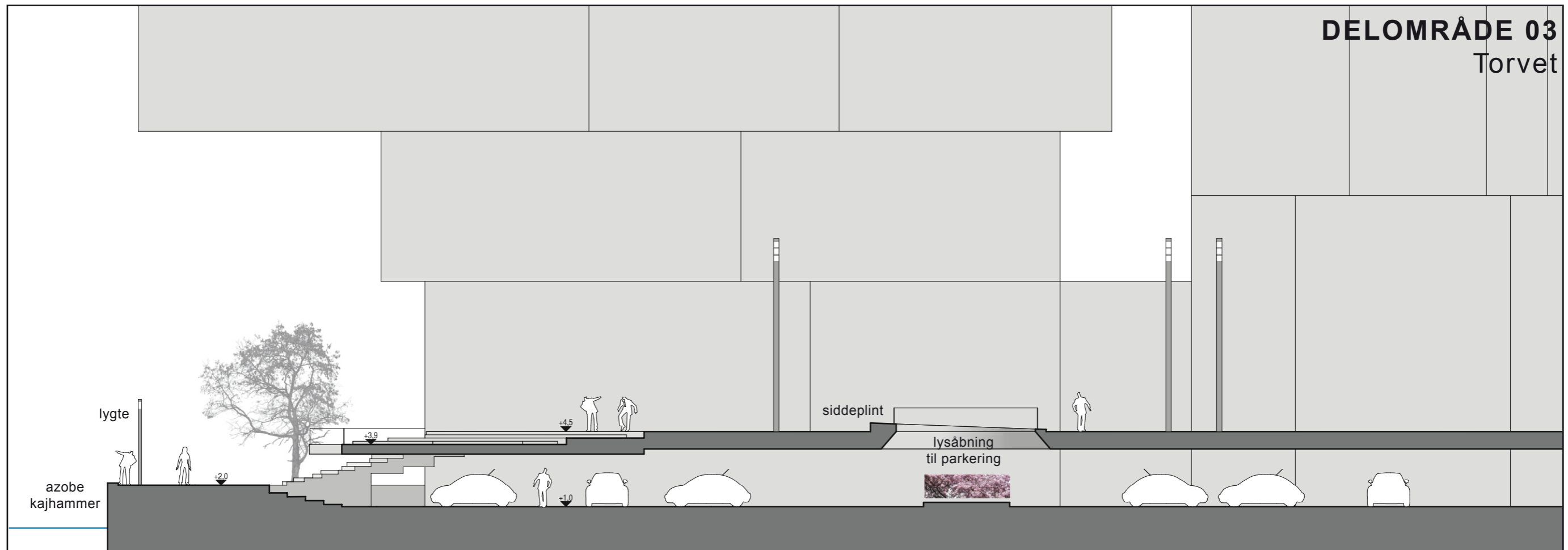

Områdeplan
1:1.000

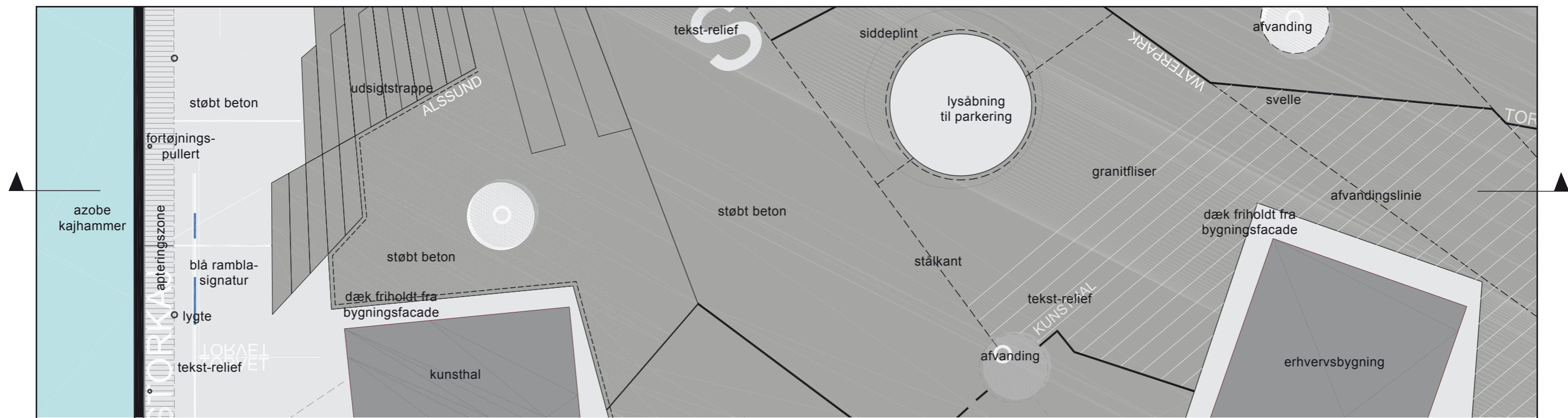

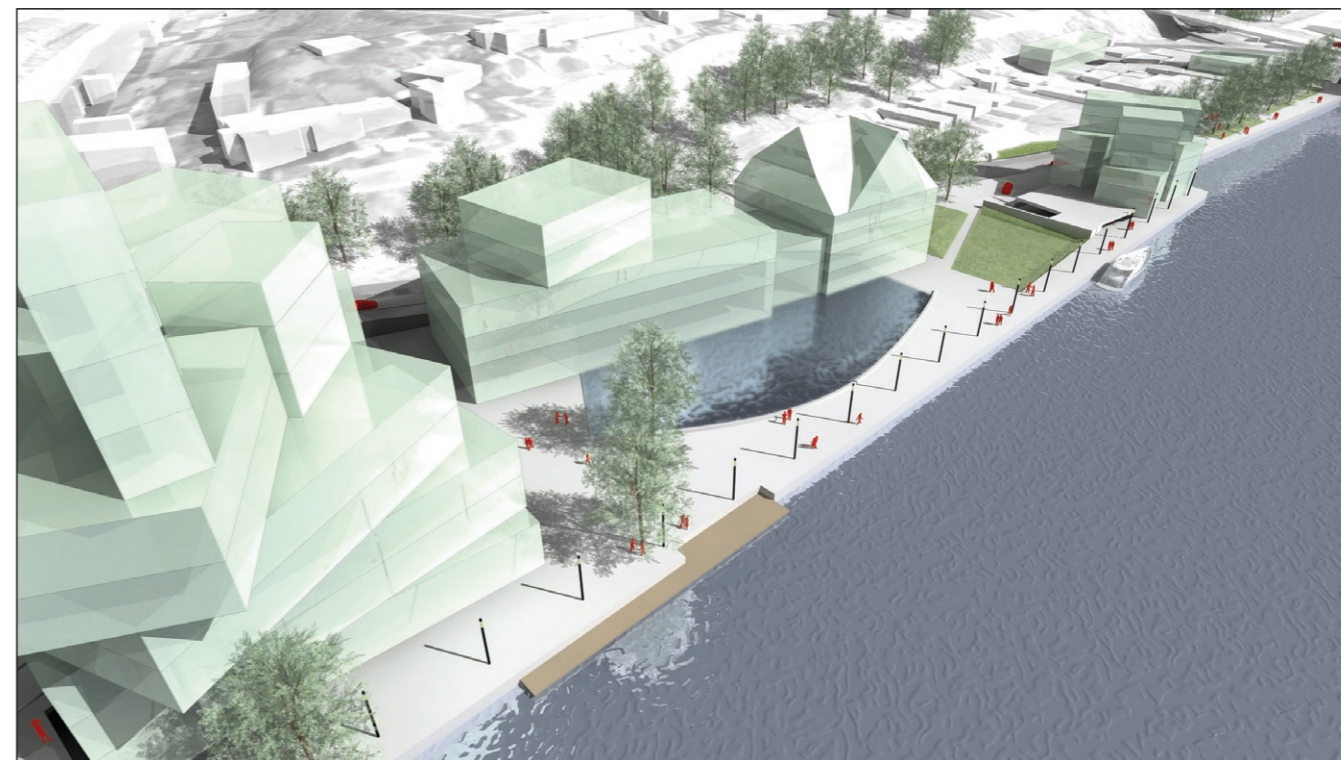
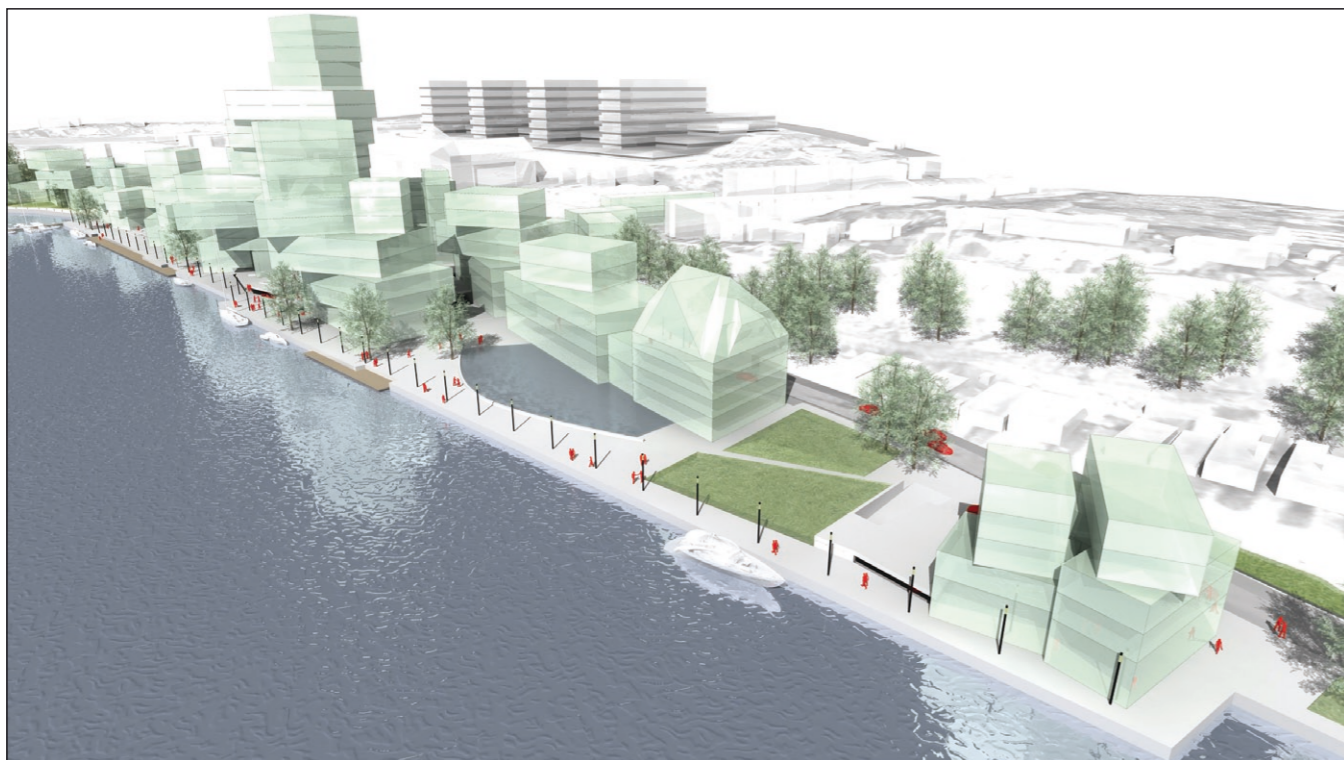
DELOMRÅDE 03
Torvet

SNIT
1:200

PLANUDSNIT
1:200

DELOMRÅDE 04: MARINAPARK

RUM

Marina Park er et rum, der primært er orienteret mod vandets flade og Promenaden. Det er karakteriseret ved at fortætningen opløses til en lidt større åbenhed mellem bygningerne. Det er væsentligt, at Marinaparken udgør et større slip i bebyggelsesstrukturen, så rummet strækker sig helt ud og favner og synliggør de bagved liggende huse i Havbogade. Området adskiller sig fra de øvrige områder netop ved at inddrage den eksisterende bykant. Her vil kontrasten mellem modernitet og historisk intimitet blive stillet direkte overfor hinanden. Det er væsentligt at bydelens bygningsvoluminer og afstandene imellem dem sikrer et tydeligt view fra broen og vandet mod Havbogade. For gaderummet langs Nørre Havnegade vil der være særlige hensyn at tage mod begge sider, idet gadens profil skal optage forskelle i både skala og arkitektur. Bygningerne skaber forskellige mindre rumligheder og små pladsdannelser.

LIVSFORMNING

Marina Park er et uformelt og formålsrettet sted, hvor de maritime fritidsaktiviteter er en vægtig del af stedets identitet. Det er et sted, hvor fritidsaktiviteterne langs vandet og det daglige liv omkring boligerne foregår sideordnet.

Man indgår i fællesskaber eller som individ og aktiviteter foregår parallelle / sideordnede. Flere af aktiviteterne er sæsonbetonede og intensiteten af det daglige liv varierer hen over årstiderne.

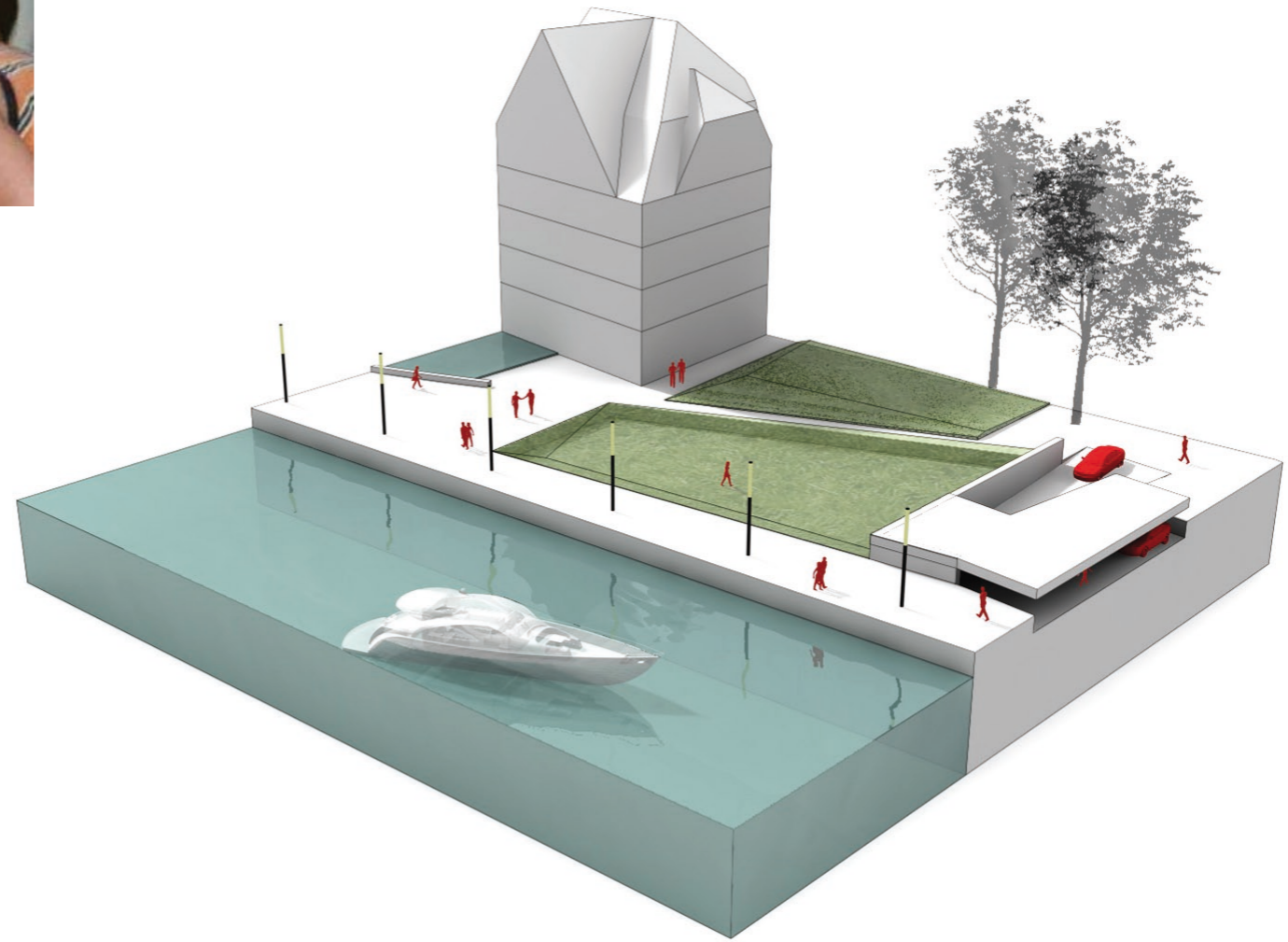
KROP & BEVÆGELSE

Dette er et stemningspræget sted med vandet i fokus. Der er en vekslen mellem hårde og bløde former og flader og der er tydelige referencer til det maritime. Nærheden til vandet – lyden, duften, vinden – skaber rummets sanselighed. Man agerer eller betragter – evt. udveksler.

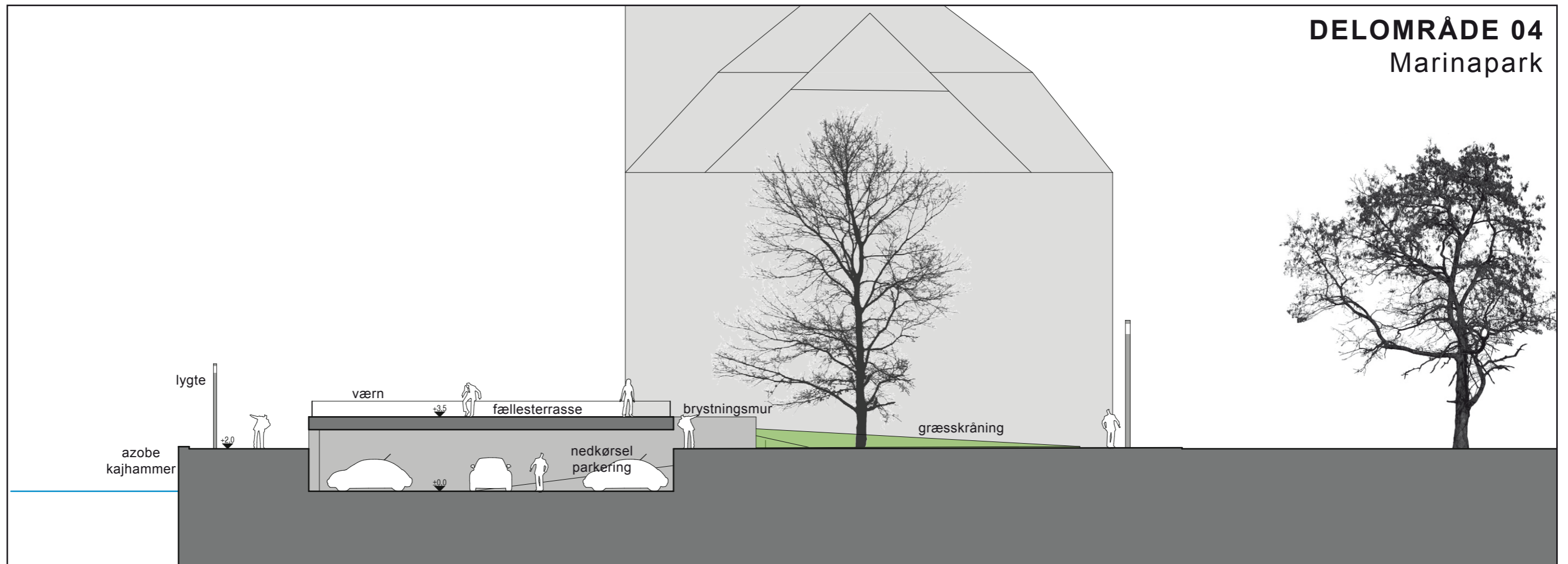

Områdeplan
1:1.000

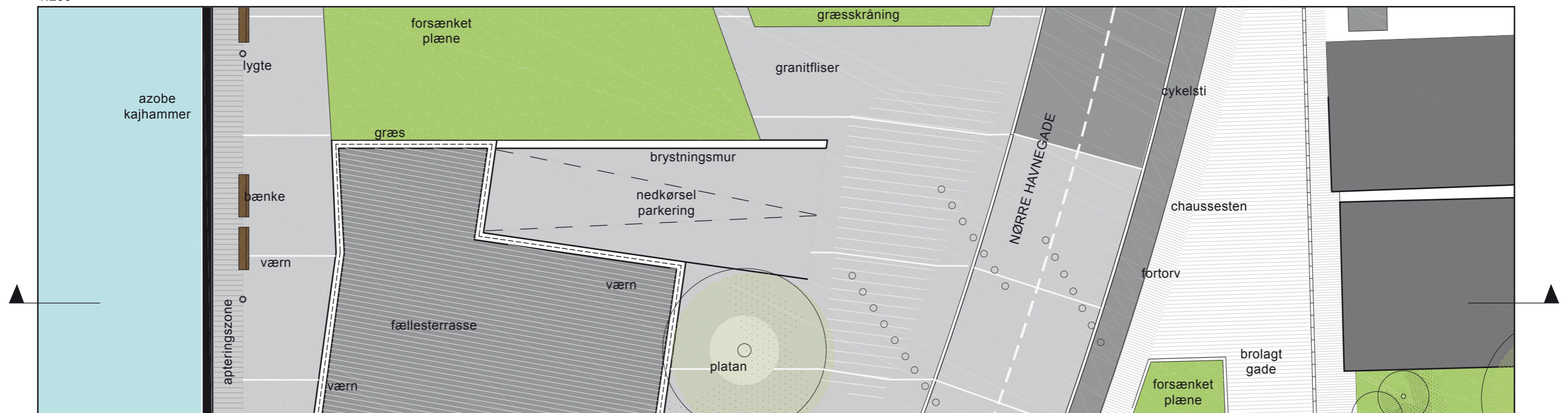

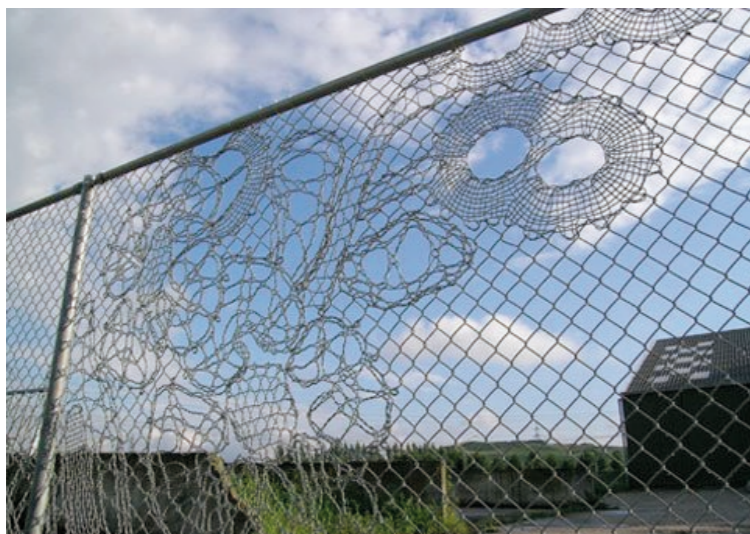
DELOMRÅDE 04
Marinapark

SNIT
1:200

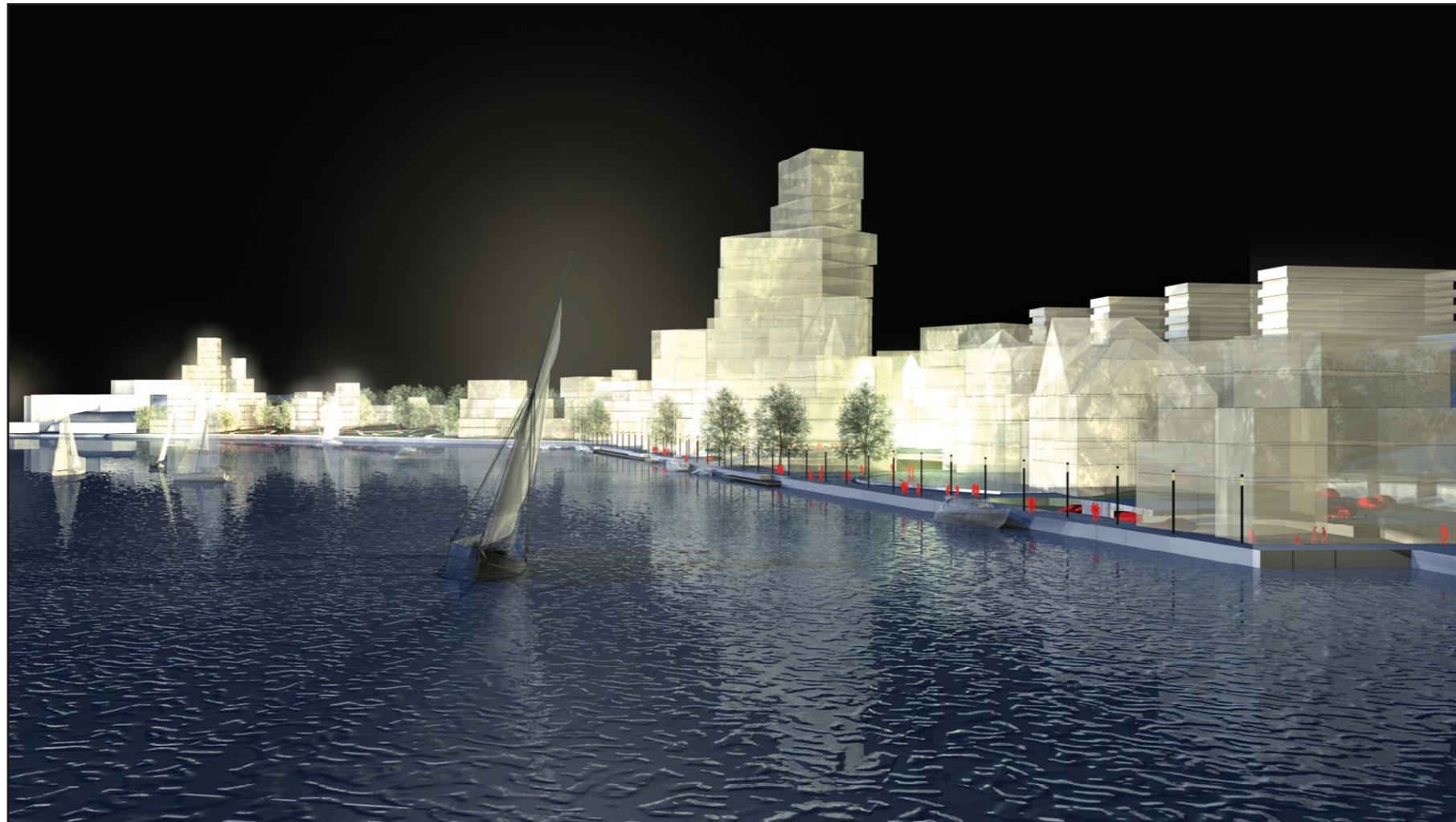
PLANUDSNIT
1:200

MIDLERTIDIGHED

Et uomgængeligt vilkår i byudvikling er midlertidighed. Selve byudviklingens væsen er temporal, og midlertidigheden kan indfange muligheder gennem planlægnings- og udviklingsperioden. Midlertidighed rummer forløbet af hændelser og de aktiviteter og evt. installationer, der kan foregå i en begrænset periode og som ikke bliver taget for givet undervejs. Dette vilkår åbner mulighed for at organisere, at byens borgere formelt og uformelt kan indtage området undervejs og dermed deltage i, og føle et ejerskab med, udviklingen og identitetsskabelsen af området.

Midlertidighed hører med til formuleringen af de etapedelinger, der vil blive styrende for udviklingen af området. De bliver indskrevet her i Designguiden netop for, så vidt muligt, at sikre tilgængelighed til området i udviklingsperioden, og for at foregribe udnyttelsesmulighederne af de midlertidige stadier af processen. Det kan bestå af skiftende scenarier af aktiviteter med skiftende rumlige opstillinger, forskellige sociale udvekslinger – planlagte og spontane, store eller små begivenheder, der oplagt finder sted her i frirummet, hvor vandet ses, høres og duftes. På den måde favner midlertidighed som planlægningsvilkår både by, rum, livsformning og krop.

Sønderborg Havneselskab A/S

Alsion 2 / DK-6400 Sønderborg
T. +45 2486 7463
www.byenshavn.dk

Sønderborg Kommune

Rådhusvej 10 / DK-6400 Sønderborg
T. +45 8872 6400 / E. post@sonderborg.dk
www.sonderborg.dk

JUUL | FROST arkitekter
By-, Bygnings- og Landskabsarkitekter

Refshalevej 147 / DK-1432 København K
T. +45 3295 9578 / E. ark@juulfrost.dk
www.julfrost.dk